

SAMU GÉZA

MÁSVILÁGKÉP

MMA
MAGYAR
MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

PESTI VIGADÓ

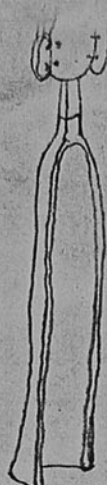
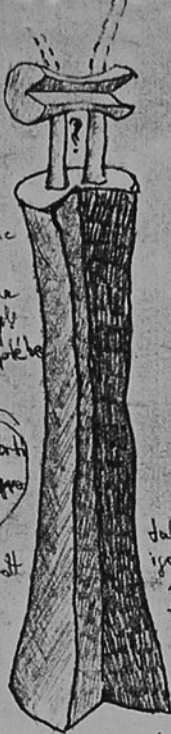
2015. december 4. – 2016. február 11.

1989.

Fiora Terenc
in Etelek után
virk legamare
falsz a szep
emberlepket
dteve.

afelpitkhat
buzsok
vill

elhalldott

madarat kerti
Dövény: mumar
gyakkehozem
1973-ban

Satir
Rimner J.
Tos

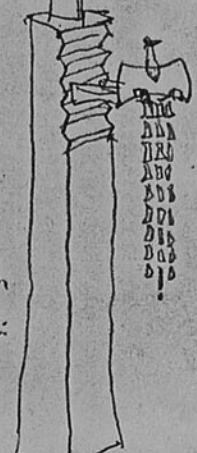

Papp L. Csont kocsar i
olvasz marmar konyal augaly
inditotta el
masodik
fontos dteven

A kocsolat hias pad
nén talalt ket hoi
negyhal a marv
kicsi ritia orial
is le riasoval va
magasipat ide egej
teve gulfas goster
abart kermi.
kellés kinev
gyakkehozem 1976.
2. csomag

1970-71

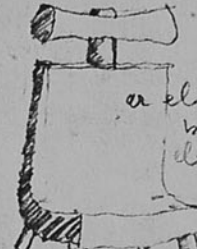
falsz c. mubium
dalaydanképpon az dte
igazn vialli plaktikon
1989-nyarvan even
tamlan kermi ogyi
agindet!
Kotum R.
1981.

Hedgcs
koyandil 1971

ellunt

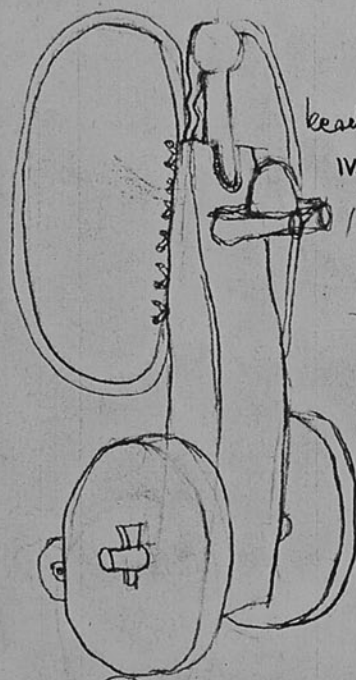

az elvi velformu
kismiseti
ellunt

csokp madzagja
kispantiken

első futam

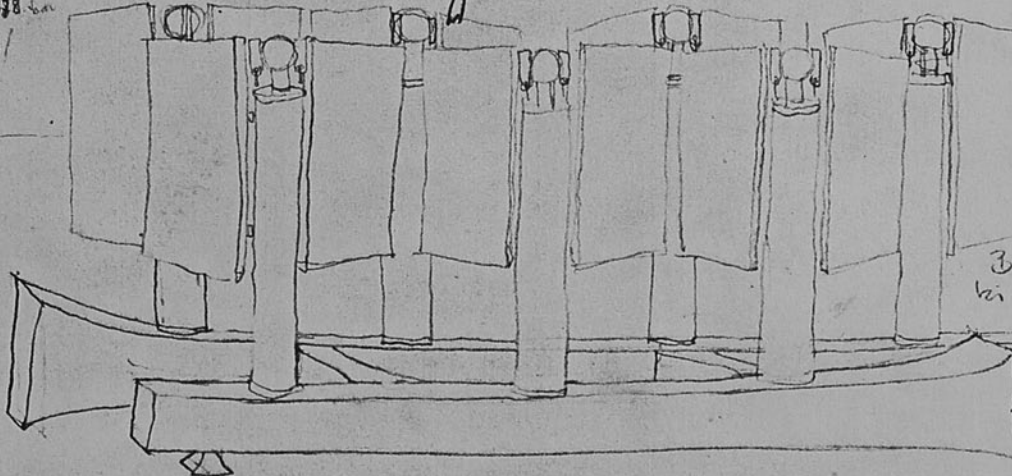
+ kö is csepe
szobrotot, meg neli
csontibör elver

1972

keates csomaj az viltrod
szetgedte, kuli edet
IV. a mait? Domborai unhoz dte plaktikon
1978-ban

/B/

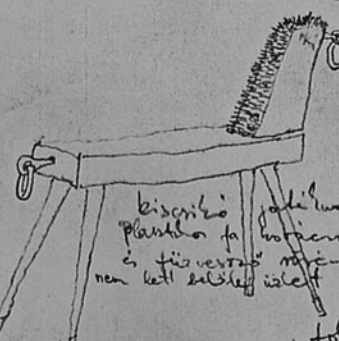

4x 15 x 2 m.
festetfa anyagcsomaj 79-ben ket
kelléle elemie

bortokana a kony
kellitokot; azot
mait prajt utfele
tolt variaciba
azt viltrod ne
vdt karon meg
megoldas. kiltjara
Bababonkoron akil
ki akilis ellunt mait
kimbartan
kimbartan
1978-79

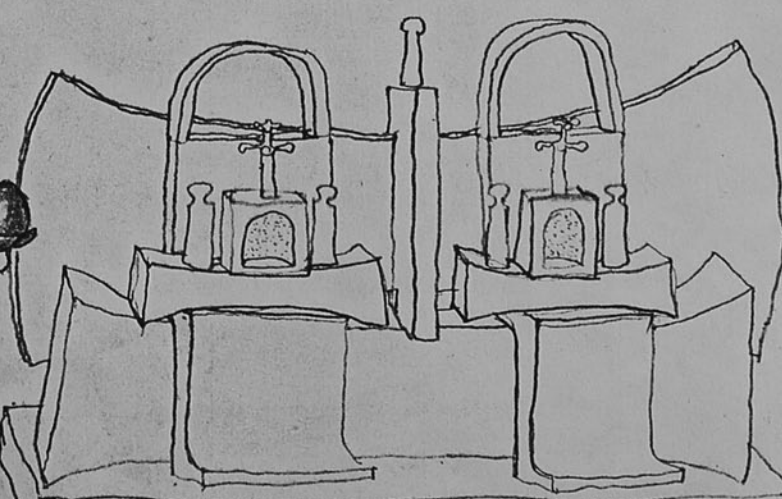
kopali wene
az egyik kypali mubium
/B/

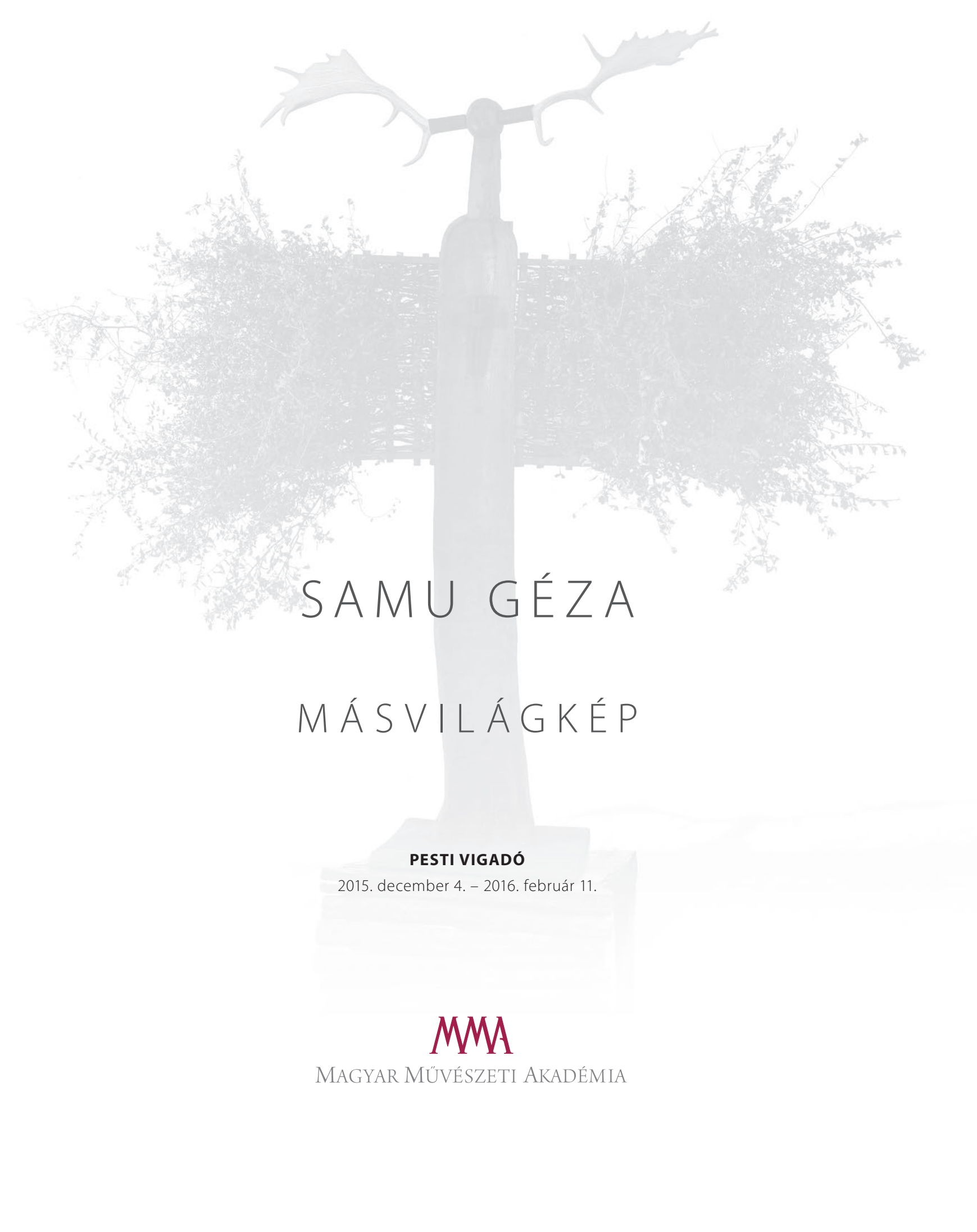
kisviki jatekud nait
Plaktikon fa kiltvilt vas elen
s. tiuvenas mait
nen kelt szelily islet

tolbas
ahort nen tudlan
formailag megoldani

marvialal ellotit
mait, kilejorekhan mubium eredetileg egytalt kida
fetejinhaitan illt volha s fringladerkoltit.
Bovetel ikteti eent

SAMU GÉZA

MÁSVILÁGKÉP

PESTI VIGADÓ

2015. december 4. – 2016. február 11.

MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA

Samu Géza 1947–1990

KÖSZÖNTŐ

Kevés olyan kerek életművet ismerhetünk, amelyik négy évtizednyi lét és alig húsz esztendő munkás év után ekkora jelentőségű nyomot hagyott volna a magyar plasztikai világ sűrűjében meghatározó művei sokaságával. A benne való eligazodás ugyanakkor egyszerű és egyértelmű, mert forrása, a népi élet kinyitotta előtte kapuit, és megosztotta vele titkait.

Samu Géza anyagait és technikáit tökéletesen birtokolta, a szellem szárnyalására szövetkezett azokkal a mondanivalókkal, melyek nem a közhelyekre épülő divat mámorát követték, hanem a föld, az ég, a munka és a mindennapi ember belső üzeneteit fogalmazták meg fából és szívdobbanásokból. Szuverenitása azóta is utánozhatatlan.

A természet gesztusait folytató formavilága és ennek átütő lélektani hatása a sevilla-i világkiállítás ideje alatti tárlatán volt a legszemléletesebb 1992-ben. Akkor, amikor egy történelmi béklyóiból még alig szabadult ország nagyszerű szimbólumává lehetett

a világ előtt, Makovecz Imre lélegzetelállító pavilonjának édestestvéreként. Rajtuk keresztül egy kis nép nagy fiai kaptak megkésett elismerést.

Nem is lehet ez az emlékező tárlat másutt igazán otthon, mint abban a Pesti Vigadóban, melynek falai között Liszt Ferenc és Dohnányi Ernő is bizonyították a magyar alkotó szellem szépségét és igazságát, s ahol ma a Magyar Művészeti Akadémia vállalta a művészet nemzeti identitásának őrzését és erősítését.

Ezúttal Samu Géza életműve ad erre okot, sorakoztat fel bizonyító műveket, hogy a szellemi birtokbavétel, így a volt, a van és a lesz folyamatosságának nagyszerűsége végre nyilvánvalóvá váljék, és általa az érték nemesedhessen mértékké.

Professor emeritus
Fekete György

We know only a few full life-works which, after four decades and hardly twenty active years, left such an important mark on the thick of the Hungarian sculptural world, with the crowd of his determining works. However, it is simple and unambiguous to find our way in it, because the village life opened its gates before him and shared its secrets with him.

Géza Samu perfectly held possession of his materials and techniques, as in order to make fly the spirit he co-operated with those says, which did not follow the ecstasy of fashion, based on commonplaces, but these drew up the inner messages of the earth, the sky, the work and the everyday man from wood and heart-beats. From that time his supreme power is still inimitable.

His gestures, continuing the world of form of nature, and its smashing psychological effect was the most expressive at his exhibition in the Seville World Expo in 1992. At that time when it could become a magnificent symbol of a country, hardly liberated from its historical shackles, before the world, as the blood brother of

Imre Makovecz' breath-taking pavilion. The great sons of a little nation got a late recognition through them.

The present commemorative exhibition cannot be really at home elsewhere than in the Vigadó of Pest, among the walls of which Ferenc Liszt and also Dohnányi proved the beauty and truth of the Hungarian creative spirit, and where today the Hungarian Academy of Arts undertook to protect and strengthen the national identity of art.

This time Géza Samu's oeuvre gives occasion for it, lining up proving works, that the spiritual occupation, this way let the grandness of the continuity of past, present and future become finally obvious and by this the value can be ennobled to standard.

Professor Emeritus
György Fekete

A világ természettől adott, vagy sem, a felejtés kegyelem, vagy gyilkosság, nem tudom. Aki elfelejt valamit, a valami is elfelejti őt, mindketten kihullanak az időből. Az idő felejt. Nem emlékszünk régmúlt korokra, csak regék, mítoszok, misztériumhelyek tesznek kísérletet arra, hogy a jelen időt, a jövő kezdetét a régmúlt elfeledett okával összekössék.

Vajon mi történik ma, ami megöli azt, ami a tegnap kezdete volt? Az ember nézi Istent, akit saját képére és hasonlatosságára teremt, és holnap, mikor meghal a felejtés, áldozataként hal-e meg, mert kreált istene elfelejtette őt?

Vagy Isten nézi az embert, akit saját képére és hasonlatosságára teremt, és látva, amit teremt, meghal, mert teremtménye meglepetkezett róla.

A természet nem Isten felejtése, úgy, ahogy van? Az élet nem Isten tulajdonsága-e, önmaga által is feledve? S ha valami ebben az eleven múltban róla álmodik, s eléri, kitapogatja az elhaladt teremő lábnyomát, nem változik-e át hirtelen, időzavart, idegeséget és rémületet keltő formában?

A természet vajon nem egy, csak a szemünkben alvó intelligencia, melyből, mert látjuk, eltorzulunk és kiválunk, s ha van Isten, az benne él és sehol másutt? Vajon ki beszél, mikor a rájuk kapcsolt gépeken át megszólalnak a filodendronok? A mi gépeink szólnak meg a növények bioáramától, vagy a technikai ébrenlét tárja fel az isteni felejtést álmából.

Vajon az androgin lenne a megoldás, vagy egy új fajta emlékezés, amelyben éber akarat van?

Egy új emlékezés úgy járna az idő tájain, mint a test a földön. Abban a tájban minden megtörtént esemény megvan a mai napig is. Az a táj nem azonos azzal, amit a test jár be, nem azonos a mindennapi világgal, az külön van?

Vagy azonos, csak nekünk nem áll össze sehogyse? A szimmetria az élet halott képe. A növény szimmetriája eleve nem maga az élet, hanem valami más. Valami, amelyre magyarázatot csak a növény adhatna ugyan, de eleve meghaladja a növény szókinsét. A növény él a szimmetriából, vagy az élet ragyogtat önmagán egy nála hatalmasabbat.

A növényt megöli-e a szimmetria, vagy a halál árán élet egy emléket a szimmetriában, Isten emléket?

És mi? Mi emberek, mikor kunyhót fonunk, és házunk elé az élet fáját állítjuk, a szolgának rendelt természetet ébresztjük-e fel önmaga mintaképével, vagy egy ősmutáció megrázkódtató egyszeri megértését magukjuk össze-vissza zagyálva azóta is mutogatva az ördög: ő volt az, aki életünket elhomályosította, ő miatta akarunk rosszraajló.

Az éden rövidzárlata, a mindig idő előtti halál, az idegen elem és fény az alvó világban egymást éltetik, egymás rovására.

A felejtés nagyobbika, a halál csupán az az életjelenség, melybe hirtelen túl sok mutációs impulzus jutott, a lélekjelenlét hevessege az önmegtagadás testi végletességét okozta? Mikor meghal valaki, ezért értjük meg egy csapásra őt magát és az egész életét is? Mert ott van, ahol a múlt?

Mi lehetett az ősmutáció, melyen nem fog a felejtés? Volt-e egyáltalán ilyen? Nem csak a világ és saját természetünk viszonya, maga a mutáns sorsa az, hogy mi hajtja, éppen azt nem érti? Vajon nem minden pillanat az érthetetlen és indokolatlan megértés pillanata annak a bizonyos hajdani megértésnek villanása-e? És csak mi hisszük, hogy régen volt, mert minket is elfelejtettek.

Egy erdő csendje mélyebb egy üres szoba csendjénél. A fák, idáig úgy hittük, hallgatnak. Lehet.

Mióta a világ csöndje a felhalmozott és újra, meg újra termelt fegyvertömegben nyugszik, mióta az idegen elem a világban hétköznapi és láthatatlanná vált, úgy hírlík, megszólaltak a növények, és ősi dallamainkat éneklik a madarak.

És mivelünk, emberekkel mi lesz?

Megáld-e bennünket az emlékezet, és megőrzi-e, megvilágosítja-e az ő orcáját mirajtunk, és könnyörül-e rajtunk, felénk fordítja-e az ő orcáját, és ad-e békességet?

(Elhangzott Samu Géza 1983-as kiállításának megnyitóján a Műcsarnokban)

Whether the world is given naturally or not, whether oblivion is mercy or murder, I do not know. If somebody forgets something, then the something forgets him, both fall from time. Time forgets. We do not remember bygone days, only legends, myths, places of mysteries make an attempt at connecting the present time, the beginning of future with the reason of the forgotten days of old.

I wonder what happens today, which kills what the beginning of yesterday was.

Man looks at God, created for his own face and similitude, and tomorrow, when he dies. Does he die as the victim of oblivion, as his created God has forgotten him? Or God looks at man, whom he created for His own face and similitude, and sees that the created being dies, as His creature has forgotten Him.

Is nature the oblivion of God, the way it is? Is life the feature of God, forgotten also by Himself? And if something in this vivid past dreams about Him, reaching and touching the footprint of the passing creator, does he change suddenly into a shape suggesting time pressure, nervousness and horror?

I wonder whether nature is only an intelligence dreaming in our eyes, from which, as we see it, we deform and secede from, and if God exists, it lives in Him and nowhere else. I wonder who is talking when the philodendrons start speaking though the machines connected with these. Do our machines start speaking from the bio current of the plants, or does the technical wakefulness reveal the divine oblivion from its dream?

Or would the androgen be the solution, or a new type of remembrance in which there is a watchful will?

A new type of remembrance would walk in the landscape of time, like the body on earth. In that landscape all the events exist up to this today. Is that landscape identical with that one the body walks over, isn't it the same with the everyday world, does it exist separately?

Or are these the same, only we have no way to connect these? Symmetry is the dead picture of life. The symmetry of the plant is not life from the first, but something else. Something, for what only the plant could give an explanation, but it is beyond the vocabulary of the plant. The plant lives from symmetry, or life makes shine in itself a greater thing.

Does symmetry kill the plant, or does it make live a remembrance in symmetry at the expense of death, the remembrance of God?

And what about we? When we, people, weave a cottage, and set the tree of life in front of our house, do we awaken nature, ordered to be our servant, with the pattern of itself? Or we just mess up and mumble gibberish the single and shocking understanding of the ancient mutation, keep showing to the devil from that time on, as He was who dimmed our life, and our will is vicious because of him.

The short circuit of Eden, the always untimely death, the unknown element and light in the dreaming world make each other live, at the expense of each other. Death, the major part of oblivion, is only that symptom of life, into which too suddenly many mutational impulses got. Did the bodily extremity of self-denial cause the vehemence of the presence of mind? Why do we understand at one blow somebody and all his life only when he dies? Is he equal with the past?

What kind of the ancient mutation could be, whereon oblivion had no effect? Has ever been a thing like that? Is it only the relation between the world and our nature, the mutant's fate, he does not understand just what drives him? I wonder whether each moment is the momentary flash of the unintelligible and unjustified understanding of that one-time understanding. And only we believe, that it was a long time ago, as we forgot it. The silence of the woods is deeper than that of an empty room. Trees, we thought till now, are silent. Maybe. Since the silence of the world is based on the accumulated and reproduced mass of weapons, since the unknown element has become everyday and invisible, it is said that the plants started speaking and the birds sing the ancient melodies.

And what about us, people?

Will remembrance bless us and save and enlighten his face on us, and will he have mercy on us, will he turn his face toward us and will he give peacefulness?

(Speech held at the opening of Géza Samu's exhibition in the Budapest Műcsarnok in 1983)

Másvilágkép – ezt a címet adta Samu Géza szobrászművész (1947-1990) egyik legfontosabb, az életmű csúcsteljesítményének is mondható művének, amelyet az 1988-as Velencei Biennálé magyar pavilonjában állított ki, s amelynek (Huber András szobrászművész közreműködésével elkészített) rekonstrukciója a sevillai EXPO '92 Művészeti Pavilonjában is szerepelt 1992. augusztus 6–24. között. A mintegy hat méter átmérőjű, faszervezetből, cirokszálakból s közülük kiálló, az erdő faágait vagy éppen ismeretlen, rejtőzködő lényeit jelképező ágakból s e növényi részek fölé magasodó, puha, gézszerű textiliával betekert, óvott életfából komponált alkotás egyszerre jelent mérföldkövet a kortárs magyar művészetben, s jelenti egy nagy ívű szobrászi pálya csúcspontját. Mondhatnánk lezárását is, de Samu Géza a mű és egész (Bukta Imre és Pinczehelyi Sándor társaságában megrendezett) velencei kiállításának nemzetközi sikere után gőzerővel dolgozott tovább – már amennyire azt egyáltalán sűrű hazai és külföldi kiállítási meghívásai engedték. Az utolsó években készült például több, a pécsváradi Samu Géza Múzeumban őrzött plasztikája (1989: *Posztnomád objekt*, 1990: *Kanyarodó, Pikkelyes, tüskés lépegető, Bunkóültetvény*), jó néhány nagyméretű rajza, amelyek közül többnél kollázstechnikát is alkalmazott, s ezekben az években is folytatta a nyolcvanas évek közepétől megszorodó bronzszobrai öntését, amellyel egyszerre próbálta legyőzni az időt, mármint annak az anyag fölötti erejét, és próbált meg az erkölcsi, művészi siker mellett műkereskedelmet is elérni.

Az utóbbi azonban pályakezdésétől kezdve élete végéig elkerülte a kis tolnai faluban, Kocsolán született, a pécsi Képzőművészeti Gimnázium ötvös szakát elvégző, majd tanulmányait rövid ideig a budapesti Iparművészeti Főiskolán, illetve a győri Hittudományi Főiskolán folytató, az 1960-as évek végén uránbányásztként, kézbesítőként, újságkihordóként, kiállításrendezőként dolgozó szobrászt. Ami viszont a művészi, erkölcsi sikert illeti, bátran mondhatjuk, hogy nem volt olyan fiatal művész a hetvenes évek elején, akinek indulását egyértelműbb siker fogadta

volna, mint az övét – legyen szó a kritikai fogadtatásról éppen úgy, mint azoknak a reakciójáról, akik hozzá hasonlóan egy Másvilágkép kialakítására törekedtek abban az időszakban, amely éppen a közepét jelentette az 1948-ban kezdődött és 1989-ben véget ért „létező szocializmusnak”, és amelyben legfeljebb csak álmodni lehetett arról, hogy az akkor még alig egy évtizede álló berlini fal egyszer majd ledől.

Ha a politikai értelemben vett szabadságról nem is lehetett szó, a gondolkodás, az érzelmek, a lélek, az identitáskeresés szabadságát nem vehette el a hatalom. Éppen ennek köszönhető, hogy a Samu Géza művészete által felvetett kérdések egy egész generáció érdeklődését felkeltették, hiszen elválaszthatatlanok voltak a szabadságkeresés egy akkoriban több területen átütő erővel jelentkező formájától, a hatvanas-hetvenes években indult népzenei, néptánc- és népi iparművészeti mozgalomtól. Ez a mozgalom, részben a két világháború közötti falukutató mozgalom örökségét, elsősorban pedig Bartók Béla és Kodály Zoltán szellemiségét vállalva, nem csupán a magyar, hanem a közép-kelet-európai hagyományok összegyűjtésére vállalkozott. Pontosabban arra – és ennek egyik legszebb dokumentuma Samu Géza művészete –, hogy ezeket a kortárs magyar művészet, kultúra szerves részévé tegye, a szó szoros értelmében megélje.

A magyar vidék totálisnak nevezhető átalakulása – iparosodás, kollektivizálás, elvándorlás – után persze csak egy töredéke maradt meg ezeknek a hagyományos értékeknek. Az iparosodó, nagyüzemivé váló területeken veszélybe kerültek a táji, természeti értékek, megbomlott az ember és természet közötti kapcsolat harmóniája, megkérdőjeleződtek az alapvető emberi értékek is, mindezek következtében megszűnt az az identitástudat, amely évszázadokon, generációkon keresztül alakult ki, s amelynek szerves részét jelenti a nép művészete, a mese, a dal, a szokásrendszer, a népi tárgyformálás, megszűntek a mítoszok, amelyek köré a folklór világa épül. Ezért fogalmazott úgy egy interjúban Samu Géza, hogy „ha egy etnikumnak, egy közösségnek szüksége

van önmagát biztosító képzetekre, amiket sejt, de nem tud, mert még nem próbálta megfogalmazni, vagy elfelejtette őket, vagy hiányoznak a kultúrájából, akkor azokat meg kell teremteni. Ha nincs, meg kell alkotni, vissza kell utalni a mítoszra. A kisebb szárnyas kerekas angyal vagy az agancsos szántalp ilyenfajta morfondírozás közepette született.”¹

Samu Géza a hatvanas évek végén, a hetvenes évek elején ennek az elképzelésnek a jegyében használta fel a talált tárgyakat, a kiszolgált, félretett, padlásokon rejtőző falusi munkaeszközöket, mondhatni ugyanolyan természetességgel, mint a népi ácsmesterség, asztalosság különböző fogásait – miközben úgy gondolta, hogy művészetében „a szakma közép-európai-magyar anyanyelvét” teremti meg.² A népművészetben nem a díszített felület szépsége, az ornamentika ragadta meg, hanem a teremtő, szerkesztő logika, az öntudatlan, természetes absztraháló képesség, amelyről a népművészet tárgyai beszéltek. Az általánosan érvényes emberi lényegyet kereste a magyar népművészetben, az óceániai népek művészetében, vagy a prekolumbiánus kisplasztikában, amelyet nagy gonddal tanulmányozott – a mítoszteremtés szándéka működött benne. Tudta azonban, hogy a népi tárgyformálás hagyományait csak óvatosan használhatja, mert „az anyag, a technika és a koncepció hármának egymáshatásából alakul ki a szobor.”

Művészetére gyakran alkalmazták az „etno art” kifejezést, ő maga azonban az évek múlásával egyre inkább mint „alternatív művésről” beszélt önmagáról. Ez a megfogalmazás egyrészt azt is érzékelteti, hogy szándékai valóban több irányba vezették volna egy időben. Rendszeresen részt vett a fiatalok népművészeti mozgalmában, dolgozott azok alkotótáboráiban, miközben szeretett volna bekerülni a hivatásos szobrászok csoportjába. Ugyanakkor szeretete volna elkerülni, hogy a „hivatásos művész skatulyájába bekerüljön, szeretett volna elszakadni a kortárs magyar művészet hivatalos fórumaitól, elvárásaitól, bekapcsolódni a kortárs művészet határokat átívelő nagy folyamataiba. Az is igaz viszont, hogy az úgyne-

vezett „szakma” valóban nehezen fogadta el műveit, a határterületek kutatójaként besorolva a szobrászt, igyekezett kívül rekeszteni a magyar művészet hagyományain. Pedig a legfontosabb kérdések egyike éppen az volt – és maradt egészen máig, a 2010-es évek közepéig –, amelyet a kirekesztők nem voltak képesek feltenni még maguknak sem: nevezetesen az, hogy fél évszázaddal, illetve ma majd nyolcvan évvel Vajda Lajos és Korniss Dezső motívumgyűjtő útjai után hogyan is áll a modern művészet és a népművészet kapcsolata. Samu Géza a legtöbbet mondó válaszok egyikét találta meg, a használati tárgyakban a lényegükre redukált formát, és új összefüggésrendszerbe helyezve új minőséget hozott létre.

Az 1970-es *Szarvasteknő*, az 1972-es *Tollas*, az 1972-73-as *Angyal három keréken*, az 1973-as *Északi mítosz*, az 1976-os *Nagyanyó mesél* és társaik egyik összetevője a régi tárgy – a teknő, a szánkó, a sámlí –, amely többnyire végletesen leegyszerűsített emberi törzsként jelenik meg, amelyhez ugyancsak leegyszerűsített fej tartozik. Az anyagban sűrűsödő idő, a generációk élettörténetét összefoglaló hagyomány, a tömbök, a különböző módon megmunkált felületek, a fához társított egyéb anyagok (toll, kötél, fém) idézik elsősorban a népi kultúra ősi hagyományait, az atmoszférával együtt az egykor volt közösséget is. Ez a motívumvilág, fogalmazásmód olyan nagyszerű művet eredményezett, mint a 360 centiméter magas, fából, vasból, bronzból készült *Kerekas angyal*. E mű kisebb méretű (2,2 méter magas) változata már 1974-75-ben elkészült, a nagyot 1979-ben a dombóvári művelődési központ előtt állították fel. A méretváltozás, a funkció, a szabadtéri elhelyezés következtében változott a szerkezet, az anyag és persze a hatás is. A kisebb változat líraibb, könnyedebb hatását a köztérre állított műnél a monumentalitás igénye váltotta fel. Hasonló méretváltást és változó hatásmechanizmust figyelhetünk meg az ugyancsak ebben az időszakban keletkezett, Samu Géza egyik legmonumentálisabb művének számító *Népballada* esetében is. Ugyanakkor az anyaghasználat, a mű-

vek újszerű hatása, kiegészülve a közönség vizuális igénytelenségével, illetve közömbösségével mindkét alkotásnál – és Samu Géza más, köztérre került műveinél is – oda vezetett, hogy a művek mind az időjárás, mind az emberi romboló szándék következményeit alaposan megszenvedték.

Olyan komplex hatású munkák születtek a fenti alkotómódszer jegyében, mint az 1972-es *Kétszarvúak szelleme*, amelyet egyszerre jellemez plaszticitás és gazdag felületi hatás, emberközpontúság és a népi szürrealizmus megidézése. Az évek múlása azonban egyre nyilvánvalóbbá tette Samu Géza számára, hogy a stilizált emberfigurák, az immár nem a népi kultúra tárgyi világából vett, hanem ahhoz hasonló, illetve a városi folklór világába illeszthető tárgyas motívumok már akadályozzák a szobrászi mondanó gazdagodását. Jelenlétük nem hordozott már újabb lényeges emberi tartalmakat. Tovább lépésre két út kínálkozott: az egyik a figura elhagyása, a másik a bonyolultabb összefüggésrendszerbe való belehelyezése. Samu Géza mindkét lehetőséget kipróbálta.

A következő évek több nagy kiállításán, például a Pataky Galériában vagy a Műcsarnokban rendezett tárlatain többször is szerepeltette a korábbi évek műveit, de többnyire installáció vagy environment részeként, bár korábbi kedves motívuma, a Kisördög az 1980-as évek második felében is új változatban született ujjá – nem beszélve azokról a bronzokról, amelyeket részben az akkoriban újraéledni kezdő magyar műkereskedelem igényeire is gondolva hozott létre, több korábbi, fából készült alkotásának variációjaként. A korábbi stilizált figura jelenik meg az 1983-as *Napszekérnél*, de a népi kultúra világából származó tárgyat a nyolcvanas években már csak egyszer illesztett művébe. Igaz, ebben az esetben igen jelentős alkotásról, az 1988-as *Gereblyeátépítésről* van szó, amelyet az 1983-as *Tollas oszloppal* együtt a pécsváradi uszoda előcsarnokában állítottak fel. Ezekhez a művekhez a Samu Géza művészetében a hetvenes évek közepén megkezdődött átalakulási folyamaton keresztül vezetett az út.

Az út kezdetét az 1976-os, a Hajdúszoboszlói Kisgalériában kiállított *Vörös szerpentin*, majd az 1980-ban Párizsban, a Fiatalok Biennáléján, illetve az 1981-ben a Pataky Galériában berendezett tér végül az 1983-as műcsarnoki kiállításán a teremsort betöltő installáció jelentette. A *Sárkányketrec* című environment, illetve a *Sárkánykígyó* motívuma több éven keresztül foglalkoztatta Samut, a teknő- illetve kosárformát, kötelet, ketrecszerű faszerkezetet használva (a kosárfonás, teknővájás fortélyait maga is megtanulva) építette fel például a művet a párizsi Fiatalok Biennáléján.

Ezekkel a művekkel Samu Géza eljutott a nagyszabású, térbeli alkotásként megvalósuló koncepcióig, mondandója összetettebb, drámaibb lett a korábbinál, a korábbi művek egyértelműségét ugyanis különböző erők ütközése vette át. A változást a leglátványosabb módon az 1983-ban a Műcsarnokban rendezett kiállítás mutatta meg. A tárlat – egyetlen hatalmas, három termet átfogó növény-environment – az ember és a természet kapcsolatának különböző változatait felvillantva mutatta be a kapcsolat harmonikus kiteljesítésének, de tragikus végkifejletének a lehetőségét is. Az út a mintegy érintetlen természettől indulva vezetett a mutációk, a különös, hántolt, csapolással összeillesztett növényi formák között a kiállítás harmadik termének „kőszáli kunyhójáig”, amely egyszerre lehet valódi menedékhely, a romantika természetszemléletének a megidézése és az idill jegyében való idézés ironikus kritikája is. Samu Géza a lehető legbanálisabb tárgy, a tollsöprű szerepeltetésével tette idézőjelbe a menedékhely szót, ha úgy tetszik a kifejezés és ezzel a helyzet fölülvizsgálatára biztatva.

Ennek a szándéknak a kiterjesztése, a mondandó makacs, új és új féle megformálásban való ismétlése jellemezte Samu Géza művészetét a nyolcvanas években. A népi kultúra, az egyes ember és a közösség, a jelen és a múlt, az emberi civilizáció és a természet viszonyának a kutatása során olyan gazdag asszociációs rendszerbe helyezte alkotásait, amely a következő években lényegében nem változott, bár egyre gazdagodott – mondhatni úgy nőtt tovább

a szó szoros és átvitt értelmében, ahogyan mutációinak rendkívül finoman kidolgozott, egymásba csapolt ágai terjeszkednek a tér minden irányába. A nyolcvanas évek Samu-plasztikáinál, amelyek közül jó néhány jelentős múzeumokba (Ludwig Múzeum, Janus Pannonius Múzeum, Szombathelyi Képtár, KOGART), magángyűjteményekbe kerültek, amelyekből azonban a legátfogóbb válogatás a Samu Géza Alapítványnak köszönhetően a pécsvárad Samu Géza Múzeumban látható, inkább csak érzelmi-hangulati elmozdulások, nem pedig erőteljes változások figyelhetők meg. Továbbá az a szándék, hogy néhány munkáját köztéri műként kivitelezhesse. Erről a többi között az 1983-ban Sáropatakon, a Makovecz Imre tervezte művelődési központ mellett felállított tizenegy méter magas Oszlop vagy az a gödöllői emlékműpályázat beszél, amelyet (Farkas Lászlóval közösen) megnyert, végül azonban nem kapott megbízást a mű elkészítésére, továbbá az a munkája, amelyet a hevesi középiskola átriumába készített. Különös, de egyáltalán nem meglepő, hogy egyik legmonumentálisabb műve nem is autonóm plasztikaként, a grand art részeként, hanem díszlet- és jelmeztervként készült a pécsi Bóbita

Bábszínház *Cantata profana* című 1981-es előadásához (többszörös átalakítás után az 1973-as *Északi mítosz* akkor még deszkaszárnyú figurája vált a központi alakká). Szarvasagancs, élő ágakból font szárnyak utalnak az emberi és a természeti világ mítikus egységére, lehántott fakéregből készült pajzsok formázzák az alakokat, amelyek aszerint változnak emberből csodaszarvassá, ahogyan a pajzsok ellentétes végén előbukkanó, illetve eltűnő ember- majd szarvasfejek jelzik. „Karcsú lábunk nem lép / Tűzhely hamujába, / Csak puha avarba; / A mi szájunk többé / Nem iszik pohárból, / Csak hűvös forrásból.” – mondja a szöveg, az átváltozás misztériumáról, a mulandó emberi létnek a természet nagy, örök körforgásába való kiterjesztéséről. Az átváltozás misztériuma ez, ugyanazé az átváltozásé, amelynek csodájára talán a táltosok voltak képesek egykor, a történelem előtti időkben, s amelynek az oltáriszentség magunkhoz vételekor válunk részeseivé. S persze akkor, ha a szó legteljesebb értelmében vett művészettel találkozunk, mint amilyet Samu Géza hozott létre, a „létező szocializmus” utolsó évtizedeiben.

¹ Lóska Lajos: *Teknőszárnyú angyalok (Beszélgetés Samu Gézával, Művészet, 1981. május)*

² Samu Géza egyéni tárlatának katalógusa, *Műcsarnok, 1983*

Image of the Other World

Ernő P. Szabó

Image of the Other World – Géza Samu sculptor (1947-1990) gave this title to one of his most important works, which can be regarded as the record of his oeuvre, which was exhibited in the Hungarian Pavilion at the Venice Biennial in 1988, and its reconstruction (executed by the help of András Huber sculptor) was on show also in the Art Pavilion at the EXPO '92 in Seville between 6th and 24th August 1992. The work, the diagonal of which is six meters, is built from a wooden structure and broomcorn from what branches rise symbolizing the branches of the woods or just its unknown, hiding beings, and a tree of life towers over it, whipped round and protected by some soft, gauze-like textile. This work represents a milestone in contemporary Hungarian art and the record of his high-arched sculptural career at the same time. One could say that it was the end of his career, but after the international success of his work at the Venice exhibition (where his co-exhibitors were Imre Bukta and Sándor Pinczehelyi) Géza Samu worked further with full steam – as far as it was possible concerning his frequent invitations to exhibit inland and abroad. For example, several of his sculptures were executed in the last years, exhibited in the Samu Géza Museum of Pécsvárad (1989: Post-nomad Object, 1990: Turning; Scaly, Thorny Ambler; Plantation of Knobs), and also large-size drawings, the majority of which were collaged, just like bronze sculptures, which were casted in growing numbers from the mid-eighties, as he tried to overcome time, namely its power over material, and also tried to reach success in art trade, beside the moral, artistic one. However, from the beginning of his career till the end of his life the success in art trade avoided the sculptor, who was born in Kocsola, a little village in Tolna County, studied at the Faculty of Goldsmith in the Art Secondary School of Pécs, and continued his studies for a short period in the College of Applied Arts in Budapest and in the University of Theology in Győr, then in the end of the sixties he worked as an uranium miner, postman, paper-boy and exhibition organizer. However, concerning artistic and moral

success, his start had a definitely outstanding success from among the young artists in the beginning of the seventies – let us talk about the critical reception or about the reaction of those people, who, similarly to him, tried to shape an Image of the Other World in that period which exactly meant the midst of an area, starting in 1948 and ending in 1989, which was named “the existing socialism”, wherein one could at most only dream that the Berlin Wall, at that time erected less than a decade ago, would fall one day. As we could not speak about freedom in the political sense of the word, the power could not take away the freedom of thinking, feelings, soul, the search for identity. Just due to it that the questions, raised by Géza Samu’s art, aroused a whole generation’s interest, as they were inseparable from one of the smashing forms, located on several fields, of looking for freedom, from the folk musical, folk dance, folk applied arts movement, starting in the sixties-seventies. This movement, undertaking the heritage of the village research movement, primarily undertaking the mentality of Béla Bartók and Zoltán Kodály, was prepared to collect not only the Hungarian traditions, but also that of Central-East-Europe.

More exactly – and Géza Samu’s art is one of the most beautiful documents for it – they undertook the job to make these part of the contemporary Hungarian art, culture, and to live with these in the proper sense of the word.

After the total transformation of the Hungarian countryside – industrialization, collectivization, migration – naturally only a tiny fragment has remained from these traditional values. In the industrializing fields, becoming the scenes of mass-production, the values of the landscape and the nature got in danger, as the harmony of the connection between man and nature broke down, the basic human values were questioned as well, and in consequent of all these elements, the consciousness of identity has ceased, which has been formed during hundreds of centuries, through generations, and the organic part of which is the folk art, the tale, the song, the system

of customs, the object shaping of the people, the myths have disappeared, around which the world of folklore was built. That is why Géza Samu put in words in one of his interviews "if an ethnic group, a community needs images to ensure itself, which it only suspects but does not know, as it has never tried to formulate these, or forgot, or simply these were not involved in its culture, then these must be created. If these do not exist, the myths must be created by a reference. The smaller wheeled angel or the antlered sledge runner were born during this kind of cogitations."¹

In the end of the sixties, in the beginning of the seventies Géza Samu used up the found objects – the rural working tools, pensioned-off, put away in the lofts – in the spirit of this idea, one might as well say with the same naturalness as the different tricks of carpentry, joinery of the people, while he thought to create the "Central-European-Hungarian mother language of the trade".² Neither the beauty of the decorated surface nor that of the ornaments arrested his interest in folk art, but the creating, constructing logics, but the unintentional, natural abstracting ability, what the objects of folk art talked about. He was looking for the generally valid human essence in Hungarian folk art, in the art of the peoples of Oceania or in pre-Columbian small sculpture, which he studied with great care – the intention of myth-creation worked in him. However, he knew that he could use the traditions of the object shaping of the people only gently, because "the sculpture is formed from the triple effects existing among the material, technique and conception."

His art was frequently indentified as "ethno art", however, he was rather talking about himself as an "alternative artist" by time passing. On the one hand this phrasing makes also feel that his intentions could have led him to different directions once. He regularly participated in the folk art movement of young people, worked at the artists' colonies of these, while he wanted to get into the group of official sculptors. At the same time he would have liked to avoid the

label of "official artist", would have liked to secede from the official forums and acceptations of contemporary Hungarian art, and to join in the great processes of contemporary art, spanning over the frontiers. However, it is also true, that the so-called "profession" accepted his works with difficulty, categorizing the artist as the researcher of the frontier zones, and tried to exclude him from the traditions of Hungarian art. Though, one of the most important questions was – and remained till now, the mid 2010ies – what the excluders could not raise even to themselves: namely, nearly half a century or eighty years of today after the motive-collecting trips of Lajos Vajda and Dezső Korniss, what about the connection between modern art and folk art. Géza Samu could find one of the most important replies, as he found the forms reduced to the essence in the articles for personal use, and putting them to new contexts, he created a new quality.

An old object – the trough, the sledge, the stool – was one of the components of the Horny Trough of 1970, the Feathered of 1972, the Angel on Three Wheels of 1972–73, the Northern Myth of 1973, the Granny is Telling a Tale of 1976 and other works, which mainly appeared as an extremely simplified trunk, to which also a simplified head belongs. Time, thickening in material, tradition connecting life stories of generations, the blocks, the differently worked surfaces, the different materials associated with the wood (feather, rope, metal) call primarily the ancient traditions of the culture of the people, evoke with the atmosphere the once existing community as well. This world of motives, this way of composition resulted in such a masterpiece as the 360 cm high Wheeled Angel, made from wood, iron and bronze. The smaller variant (2,2 meter high) of this work was executed already in 1974-75, while the bigger version was erected in 1979 before the Cultural Centre of Dombóvár. In consequence of the change of size, the function, the open-air location, its structure has changed, and certainly

the material and the effect, too. The more lyrical, easier effect of the smaller version was followed by the demand on monumentality at the work placed on a public square. The same change of sizes and the effect mechanism refer to one of Géza Samu's most monumental works, to the Folk Ballad, which was made in the same period. At the same time, the use of material, the new effect, counterpointing with the visual simplicity and neutrality of the public at both works – also at Géza Samu's other works placed on public squares – led to the consequences that both the weather and the destroying purpose of the people basically damaged the sculptures.

In the sign of the above-mentioned working system, such complex works were born as The Spirit of Two-Horned of 1972, which is equally characteristic of plasticity and rich effect in the surface, the call of anthropocentrism and surrealism of the people. However, the passing of time made more obvious to Géza Samu that the stylized human figures, the object-like motives – taken not anymore from the object world of the culture of the people, rather these were only similar to it or could be associated with the world of urban culture – already hindered the widening of the sculptural message. The presence of these did not have anymore newer, significant human contents. There were two opportunities to go on: to leave the figure or to place him in a more complex system of relations. Géza Samu tried both possibilities.

At some of the big exhibitions in the following years, for example in the Pataky Gallery or the Műcsarnok, he put on show his former works from the previous years, but mainly as parts of an installation or environment, though his nice motive, the Little Devil, was also exhibited in a new version in the second part of the 1980ies – not to talk about the bronze sculptures he created, partly thinking for the demands of the reviving Hungarian art trade, as the variants of some of his previous wooden sculptures. The former stylized figure appears in the Sun Cart

of 1983, but this object, originated from the world of the culture of the people, was placed in a work only once in the eighties. Though, in this case we can talk about a very important work of art, that is the Rake Reconstruction of 1988, which was exhibited together with the Feathered Column of 1983 in the hall of the Pécsvárad Swimming Pool. The way to these works led through the process of transformation, what started in the mid-seventies. The beginning of the road were indicated by the Red Serpentine of 1976, exhibited in the Hajdúszoboszló Little Gallery, then the spaces put on show in Paris in 1980 at the Biennial of Young Artists and in the Pataky Gallery in 1981, finally the installation, twisting and turning through the rooms of the Műcsarnok in 1983. Samu was concerned about the environment, titled Dragon Cage and the motive of the Dragon Snake through many years, and built up the work for example at the Biennial of Young Artists in Paris, using and applying the shape of the trough and the basket, the rope and the cage-like wooden structure (learning also himself the tricks of basketwork and trough-scooping).

With these works Géza Samu could reach the conceptions to be realized in large-size, spatial works, while his message became more complex and more dramatic than before, as the unanimity of the former sculptures was followed by the confrontation of the different forces in his works. The change could be seen the most spectacularly at his exhibition in the Műcsarnok in 1983. The show, including a single, enormous vegetal environment which connected three rooms – flashing the different variants of the relation between man and nature, showed the possibilities of the harmonic fulfillment of this relation and the tragic end as well. The road leads from the approximately untouched nature through the mutations, the peculiar, shaved, dovetailed vegetal forms, to the "Cliff Top Hut", which can be a real shelter, the call of the natural philosophy of Romanticism and its ironic criticism in the spirit of romance. Géza Samu, applying the most banal object, the feather-duster,

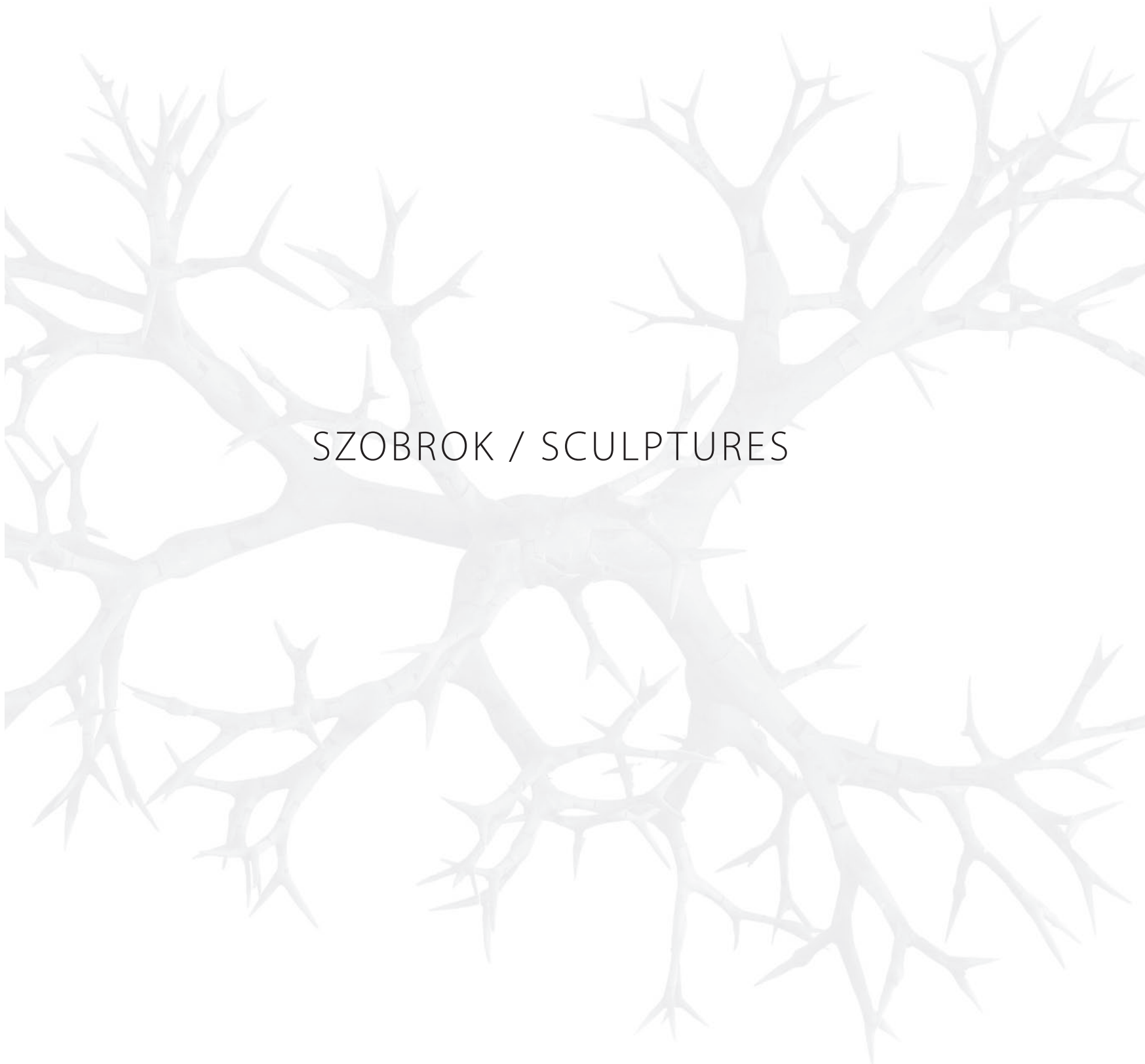
put in quotation marks the word shelter, if you like, the expression makes us re-examine the situation.

The stretching of this expression, the repetition of the message in newer and newer forms characterized the art of Géza Samu in the eighties. During the research of the culture of the people, the relation between the single man and the community, present and past, the human civilization and nature, he placed his works in a rich system of associations, which essentially did not change in the following years, though it became richer – one might as well say it grew further in the proper and figurative sense of the word, just like the delicately worked, dovetailed branches of his mutations spread in all directions of the space. Samu's sculptures of the eighties some got to museums (Ludwig Museum, Janus Pannonius Museum, Szombathely Picture Gallery, KOGArt) and private collections, but the widest selection, owing to the Samu Géza Foundation, can be seen in the Samu Géza Museum of Pécsvárad. Concerning these works one can rather notice only emotional changes and that of the mood, and not powerful ones. His intention was to execute and erect some of his works in public squares, too. It is indicated by the eleven meters high Column, erected in 1983 at the cultural house designed by Imre Makovecz in Sárospatak, or the memorial competition of Gödöllő, what he won (jointly with László Farkas), but finally they were not commissioned to realize it, and there is also one more work which was placed in the

atrium of the secondary school in Heves. It is quite peculiar, but nothing surprising, that one of his most monumental works was not executed as an autonomous sculpture, part of the grand art, but as a stage and costume design for the Cantata Profana performance of 1981 of the Bóbita Puppet Theatre of Pécs (after several transformations the central figure became the former plank-winged figure of the Northern Myth). Antlers and wings, woven from vital branches, refer the mythical unity of the human world and the natural one, while the shields, shaped from barks, form the figures, which transform from man to the magic stag (mythical stag of the Hungarian legend) the way it is indicated by the appearing and disappearing human heads and stag heads at the opposite ends of the shields. "Our slim leg does not step into / the ash of the stove, / Only into the soft, dry fallen leaves; / Our mouth does not drink / anymore from glass, / only from cool source." – as the text says about the mystery of transformation, about the stretching of the temporal human existence to the great, eternal circulation of nature. This is the mystery of transformation, that of the same transformation for the wonder of which perhaps the shamans were able once, in pre-historical times, and we become the part of it, when we take the Holy Communion. And certainly when we meet art in the proper sense of the word. And a kind of art what Géza Samu created in the last decades of the "existing socialism".

¹ Lajos Lóska: *Teknőszárnyú angyalok / Through-winged Angels (an interview with Géza Samu, in: Művészet, May 1981)*

² *catalogue of Géza Samu's individual exhibition, Műcsarnok, 1983*

SZOBROK / SCULPTURES

*Szárnyas angyal / Winged Angel, ca. 1969-70
(Katalógus/ Catalog 1.)*

*Cím nélkül / Untitled, ca. 1970
(Kat/Cat 2.)*

*Kisördög / Little Devil, 1970
(Kat/Cat 3.)*

*Szarvasteknő / Horny Trough, 1970
(Kat/Cat 4.)*

*Teknőszárnyú angyal (Kisangyal) / Trough-winged Angel
(Little Angel), 1971
(Kat/Cat 5.)*

*Nagynéném vaját köpül / My Aunty is Churning Butter, 1972
(Kat/Cat 6.)*

*Temetési menet / Funeral March, 1972
(Kat/Cat 8.)*

*Tollas / Feathered, 1972
(Kat/Cat 7.)*

*Kerekes angyal / Wheeled Angel, 1972
(Kat/Cat 9.)*

*Sellő / Mermaid, 1974
(Kat/Cat 10.)*

*Kisördög / Little Devil, 1974
(Kat/Cat 11.)*

*Csapolt fejfa / Dovetailed Wooden Cross, 1974
(Kat/Cat 12.)*

*Nagyanyó mesél / Granny is Telling a Tale, 1975
(Kat/Cat 13.)*

*Népballada / Folk Ballad, 1978
(Kat/Cat 15.)*

*Napszekér / Sun Cart, 1976
(Kat/Cat 14.)*

*Népballada / Folk Ballad, 1978
(Kat/Cat 15.)*

*Cím nélkül (Kisördög) /
Untitled (Little Devil), ca.
1980
(Kat/Cat 17.)*

*Isten báránya bálványává változik /
God's Lamb Changes into an Idol,
1983-87
(Kat/Cat 20.)*

*Cantata profana, 1981
(Kat/Cat 18.)*

*Tollas oszlop / Feathered Column, 1983
(Kat/Cat 19.)*

*Az angyal átváltozása ördöggé /
The Angel's Metamorphosis into Devil, 1985
(Kat/Cat 21.)*

*Tüskés ördög / Horny Devil, 1985
(Kat/Cat 22.)*

*Kisördög / Little Devil, 1985
(Kat/Cat 23.)*

*Szónokló faág / Branch Speaking in Public, 1985
(Kat/Cat 24.)*

*Kisördög / Little Devil, 1986
(Kat/Cat 27.)*

*Madárlábú hajas totem /
Bird-legged Hairy Totem, 1985-87 (Kat/Cat 26.)*

Zebrafa / Zebra Tree, 1990
(Kat/Cat 28.)

Kétfelé növekvő fa / Tree Growing in Two Directions, 1987
(Kat/Cat 29.)

*Szarvas / Horny, 1987
(Kat/Cat 30.)*

*Párhuzamos elágazások /
Parallel Turnouts, 1987
(Kat/Cat 31.)*

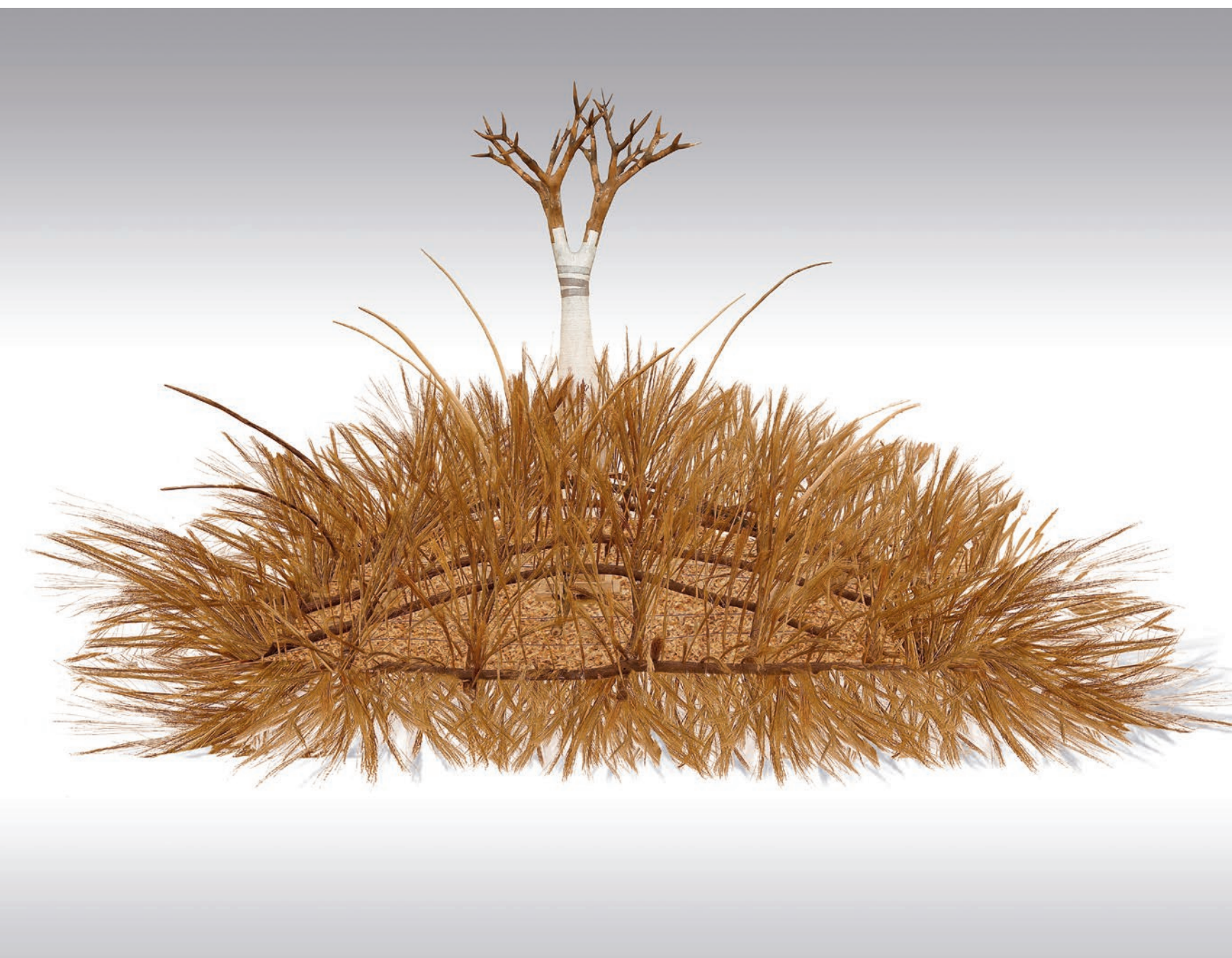
*Kétfelé növekvő fa II. / Tree Growing in Two Directions II, 1988
(Kat/Cat 32.)*

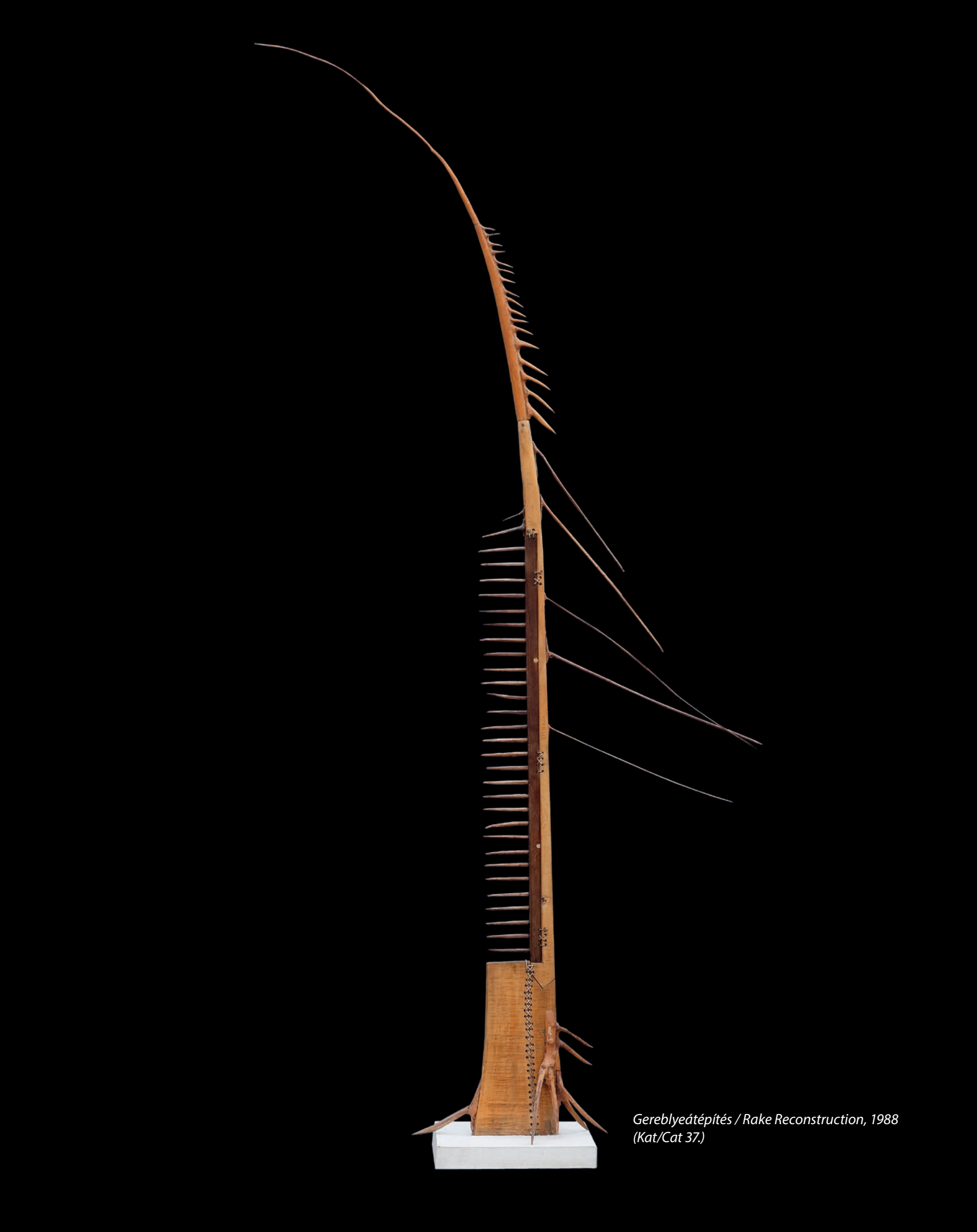
*A róka vendégségbe megy a gólyához I. /
The Fox Visits the Stork I., 1988
(Kat/Cat 33.)*

*A róka vendégségbe megy a gólyához II. /
The Fox Visits the Stork II., 1988
(Kat/Cat 34.)*

*Másvilágkép / Image on the Other World, 1988
(Kat/Cat 35.)*

*Gereblyeátépítés / Rake Reconstruction, 1988
(Kat/Cat 37.)*

*Bunkóültetvény / Plantation of Knobs, 1990
(Kat/Cat 40.)*

*Pikkelyes, tüskés lépegető / Scaly, Thorny Ambler, 1990
(Kat/Cat 41.)*

*Tölcsér / Horn, 1990
(Kat/Cat 42.)*

*Kanyarodó / Turning, 1990
(Kat/Cat 43.)*

*Kisördög madárlarccal /
Little Devil with Bird Mask, 80-as évek
2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 44.)*

*Kisördög madárlarccal II. /
Little Devil with Bird Mask II.,
80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 45.)*

*Madár / Bird, ca. 1985
(Kat/Cat 47.)*

*Szarvas-fa / Horny Tree, ca. 1988
(Kat/Cat 36.)*

*Sámán ördög / Shaman Devil,
80-as évek közepe / mid-80ies
(Kat/Cat 46.)*

*Napszekér /
Sun Cart,
80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 49.)*

*Napszekér II. /
Sun Cart II.,
80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 50.)*

*Szék / Chair, 80-as évek 2. fele /
80ies, 2nd part
(Kat/Cat 48.)*

*Király és királyné /
King and Queen,
80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 51.)*

*Csavart fa / Twisted Tree,
80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 52.)*

*Fa, kígyóval / Tree with Snake,
80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 54.)*

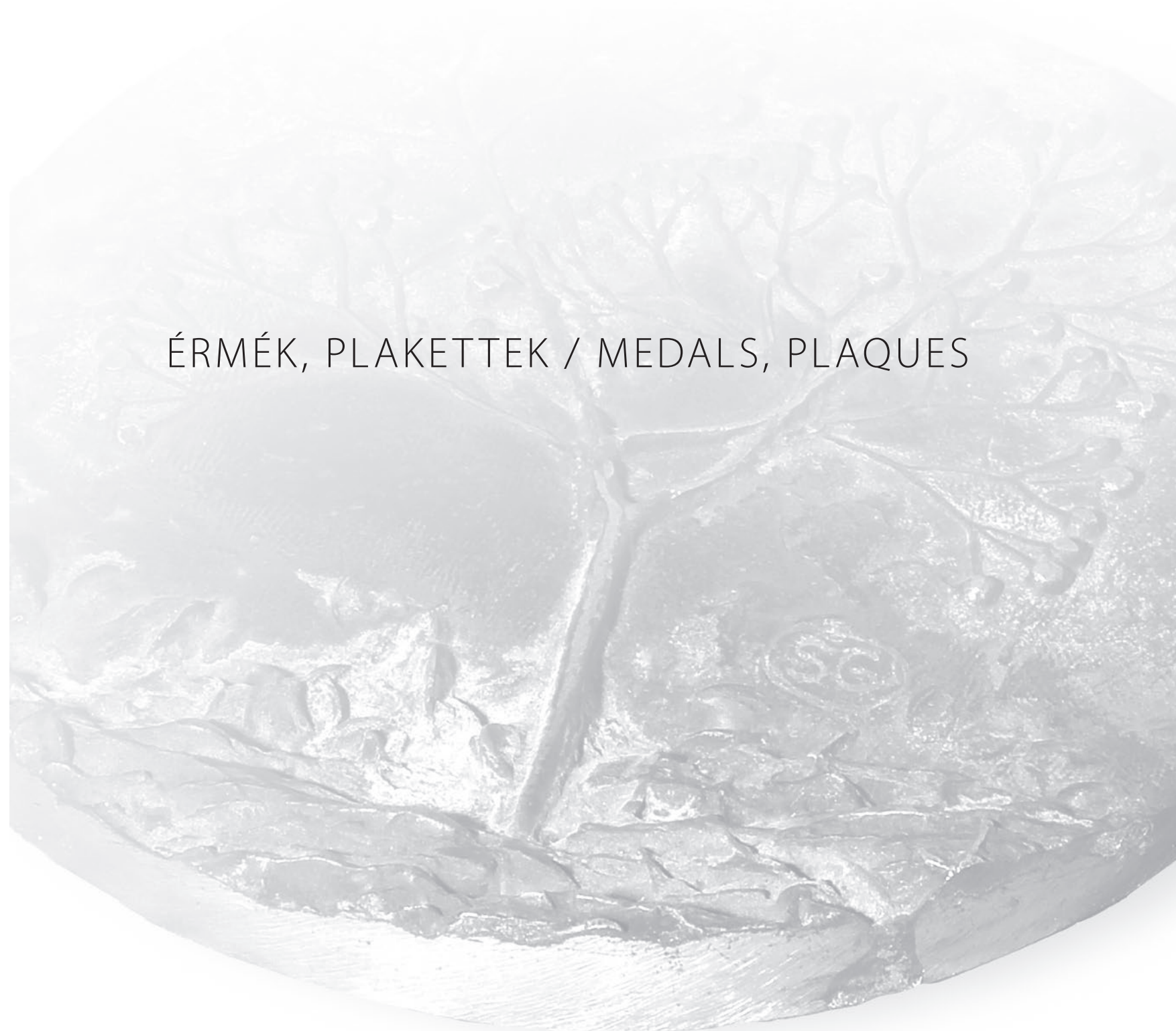

*Kőszáli manó / Cliff Top Goblin, 80ies, 2nd part
bronze, 19,5x6x6 cm PP
(Kat/Cat 53.)*

*Csibe / Chick, 80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 55.)*

ÉRMÉK, PLAKETTEK / MEDALS, PLAQUES

Életfa / Tree of Life, 80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 57.)

Növénylenyomat / Vegetal Print, 80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 59.)

Csibe / Chick, 80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 58.)

Madár / Bird, 80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 60.)

Kömíves Kelemen, 80-as évek eleje /
80ies, beginning (Kat/Cat 56.)

*Kőműves Kelemen,
80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 61.)*

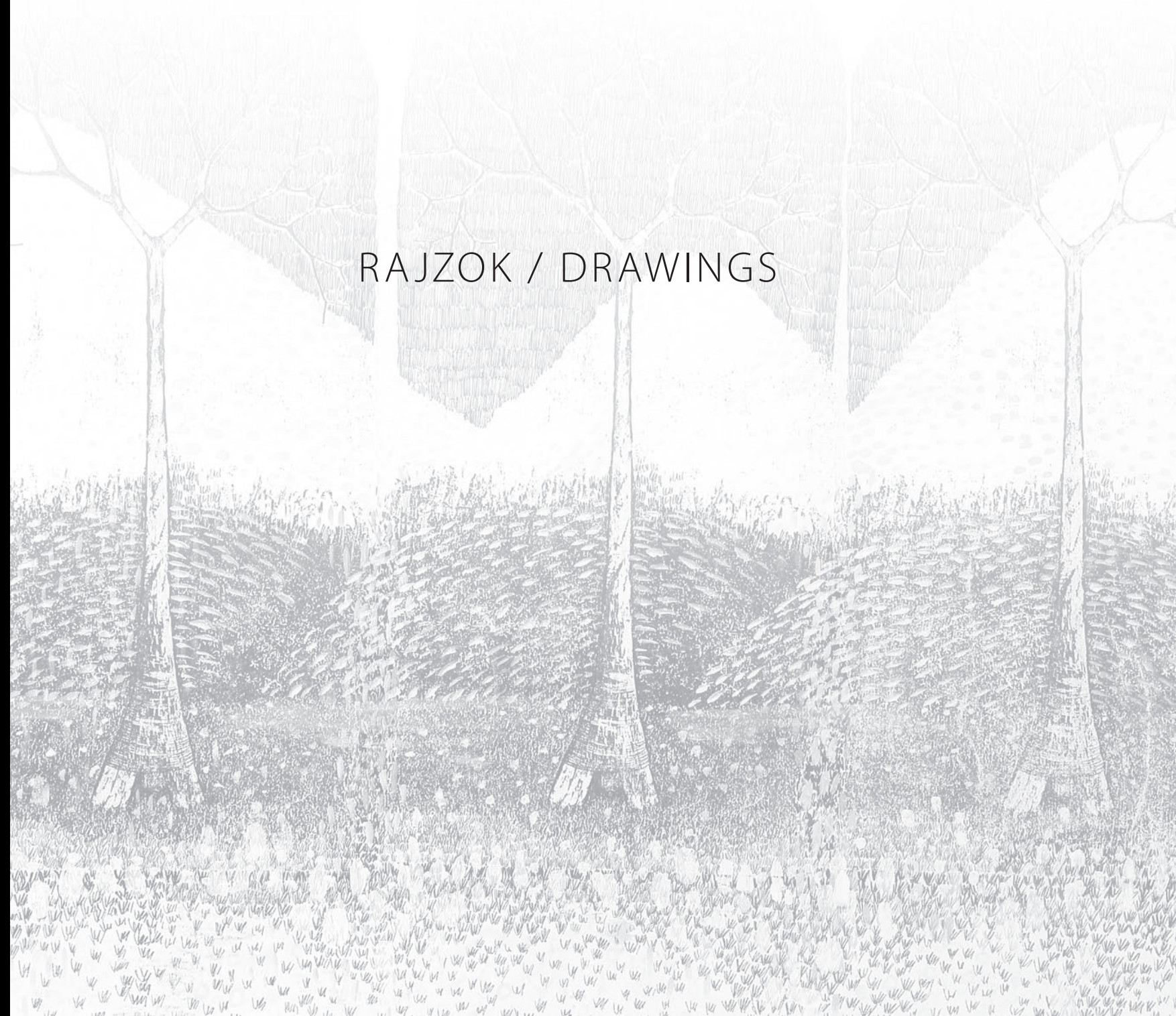

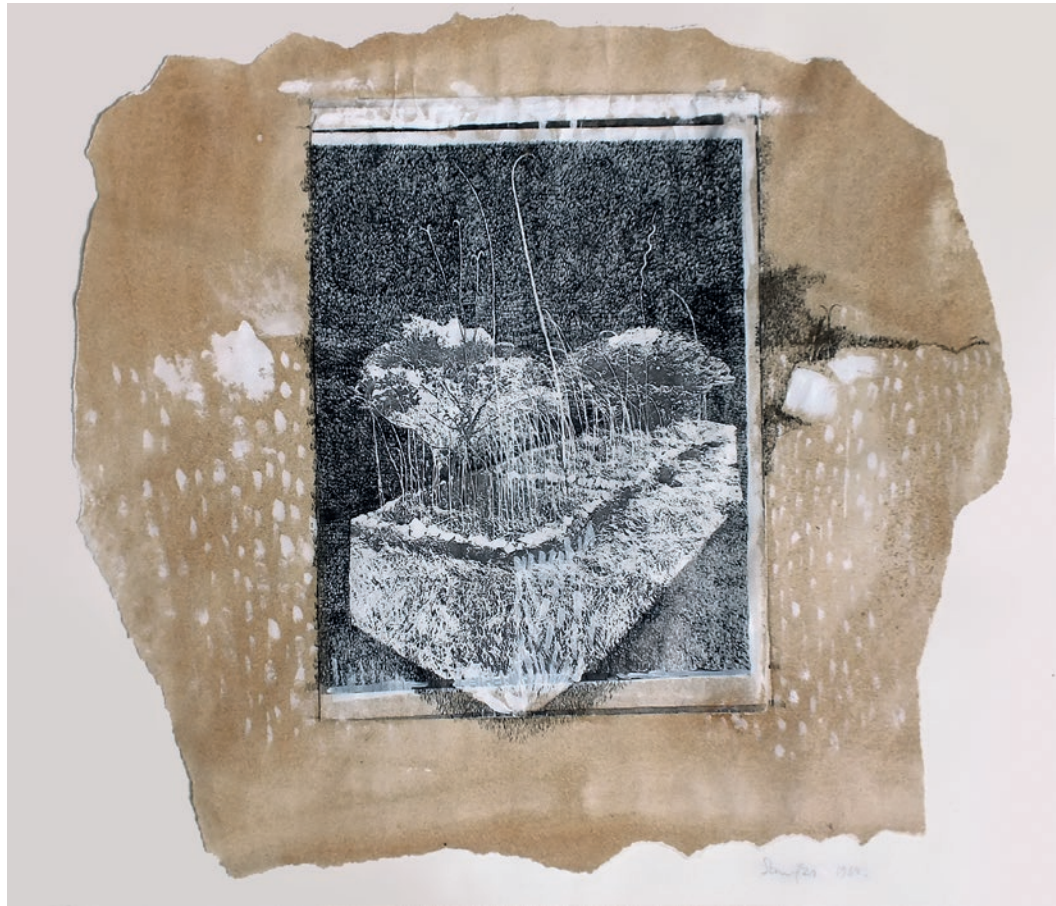
*Kerekas angyal /
Wheeled Angel,
80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 62.)*

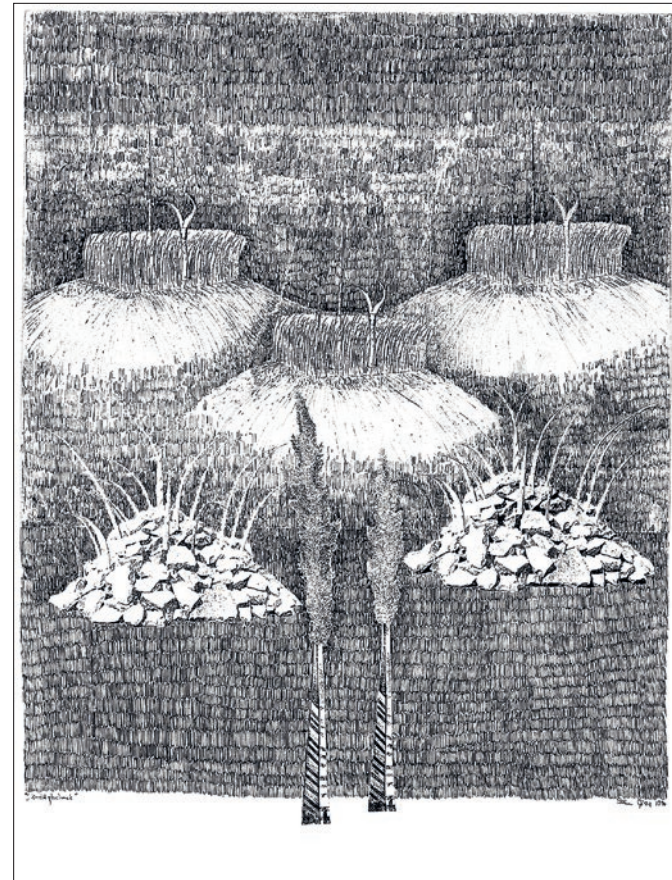
*Nagyanyó mesél /
Granny is Telling a Tale,
80-as évek 2. fele / 80ies, 2nd part
(Kat/Cat 63.)*

RAJZOK / DRAWINGS

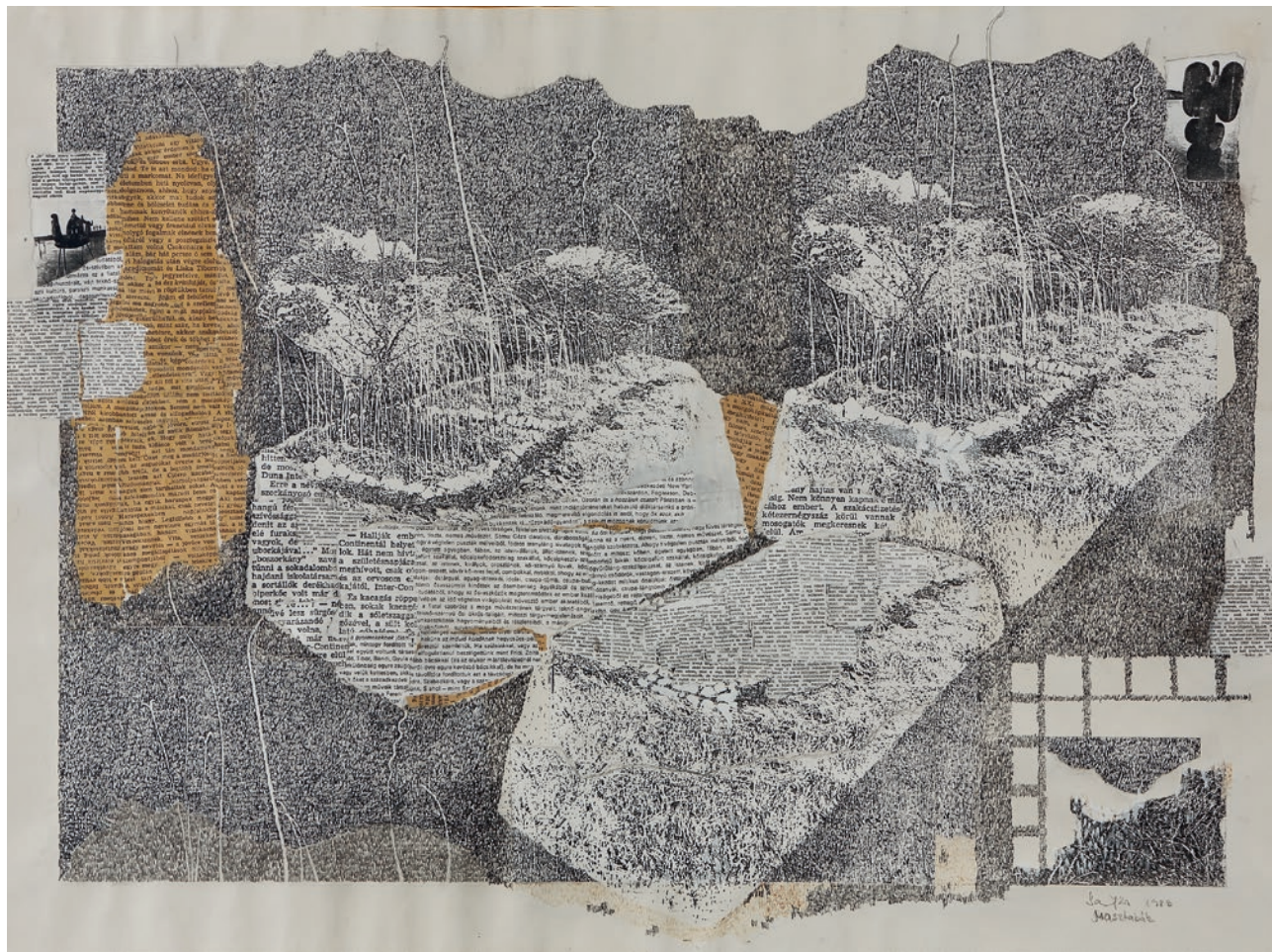

Masztaba fűvel, fával / Mastaba with Grass and Tree, 1985 (Kat/Cat 64)

Ördöghalmok / Piles of the Devil, 1990 (Kat/Cat 71)

Masztabák / Mastabas, 1988 (Kat/Cat 65)

Gólyafészekfa / Stork Nest Wood, 1990 (Kat/Cat 70)

Elvárásolt fák / Trees Changed into Something Else, 1989 (Kat/Cat 68)

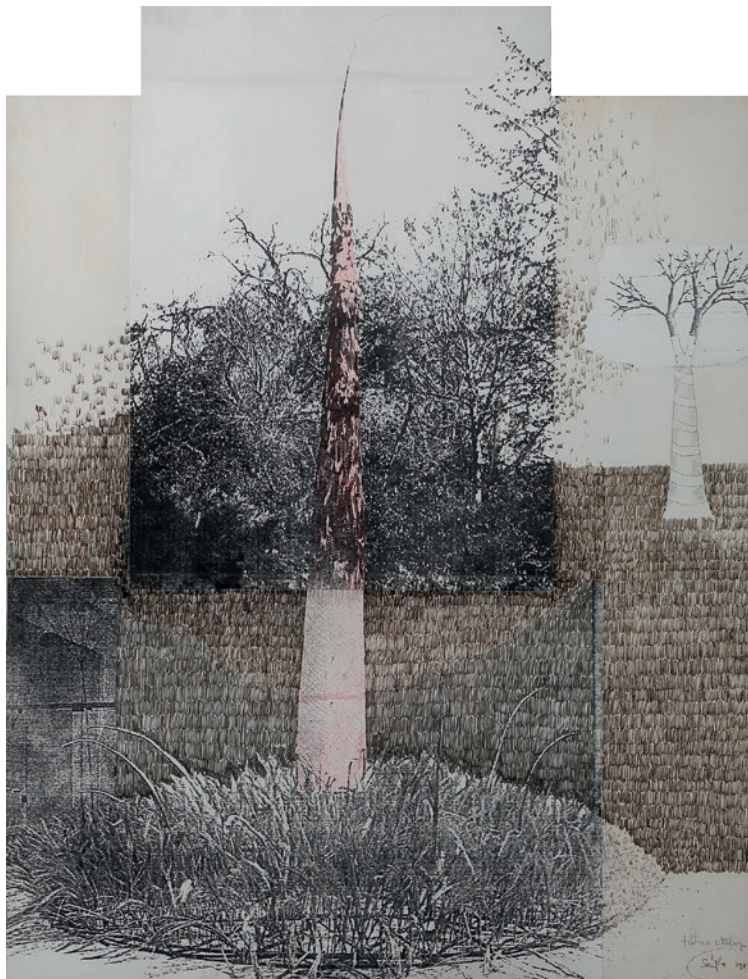
Sárkányketrec I. / Dragon Cage I, 1988 (Kat/Cat 72)

Sárkányketrec II. / Dragon Cage II, 1989 (Kat/Cat 73)

Tollas oszlop / Feathered Column, 1989 (Kat/Cat 65)

Tollas oszlop II. / Feathered Column II., 1989 (Kat/Cat 67)

Kísérleti bunkóültetvény / Experimental Plantation of Knobs, 1990 (Kat/Cat 74)

Nagyanyó mesél / Granny is Telling a Tale, év nélkül / undated (Kat/Cat 76)

MŰTÁRGYLISTA

Plasztikák

1. Szárnyas Angyal 1969-70	fa, toll, 70 x 27 x 7 cm	MT
2. Cím nélkül, 1970 körül	fa, 54 x 17,5 x 7,5 cm	MT
3. Kisördög, 1970	fa, 30 x 3 x 3 cm	MT
4. Szarvasteknő, 1970	fa, 243 x 116 x 27cm	MNG
5. Teknőszárnyú angyal (Kisangyal) 1971	fa, 140 x 80 x 40 cm	SGM
6. Nagynéném vaját köpül, 1972	fa, 137 x 30 x 30 cm	SGM
7. Tollas, 1972	fa, toll, 138 x 38 x 38 cm	SGM
8. Temetési menet, 1972	fa,vas, 20x 80 x 25 cm	SGM
9. Kerekes angyal, 1972	fa, 220 x 90 x 120 cm	SGM
10. Sellő, 1974	fa, 70 x 75x 100 cm	SGM
11. Kisördög, 1974	fa, 74 x 20 x 15 cm	SGM
12. Csapolt fejfa, 1974	fa, 130 x ? 30 x 20 cm	MT
13. Nagyanyó mesél, 1975	fa, 80 x 50 x 37cm	FKSE
14. Napszekér, 1976	fa, 130 x 160 x 120 cm	SGM
15. Népballada, 1978	fa, 46 x 100 x 100 cm	SGM
16. Népballada, 1978-79	fa, 360 x 250 x 360 cm	BTM
17. Cím nélkül (Kisördög), 1980 körül	fa, textil, 79,5 x 17,5 x 7,5 cm	HK
18. Cantata Profana 1981	fa, 388 x 300 x 140 cm	EML
19. Tollas oszlop 1983	fa, toll, 451 x 40 x 40 cm	PU
20. Isten báránya bálvánnyá változik,1983-87	fa, 160 x 77 x 10cm	LuMu
21. Az angyal átváltozása ördöggé, 1985	fa, 160 x 77 x 10 cm	SGM
22. Tüskés ördög, 1985	fa, 200 x 40 x 40 cm	SGM
23. Kisördög, 1985	fa, 30 x 4,5 x 4,5 cm	SZK
24. Szónokló faág, 1985	bronz, fa, 70 x 25 x 6 cm	MCs
25. Szónokló faág II., 1985	bronz, fa, 70 x 25 x 6 cm	MT
26. Madárlábú hajas totem, 1985-87	fa, 242 x 96 x 220 cm	SGM
27. Kisördög, 1986	bronz, 74 x 25 x 12 cm	MNG
28. Zebrafa, 1990	fa, réz, 91 x 40 x 9 cm	JPM
29. Kétfelé növekvő fa, 1987	fa, 60 x 80 x 60 cm	SGM
30. Szarvas, 1987	fa, 95 x 27 x 8 cm	SGM
31. Párhuzamos elágazások, 1987	fa, 80 x 80 x 25 cm	SGM
32. Kétfelé növekvő fa II., 1988	fa, 77x 150 x 98 cm	SGM
33. A róka vendégségbe megy I. a gólyához, 1988	fa, bronz, 140 x 25 x 14 cm	MNG
34. A róka vendégségbe megy II. a gólyához, 1988	fa, bronz, 140 x 25 x 14 cm	MT
35. Másvilágkép, 1988	fa, cirok, 250 x 600 x 600 cm	SZIKM
36. Szarvas-fa, 1988 körül	bronz, 95 x 40 x 15 cm	KOGArt
37. Gereblyeátépítés 1988	fa, 510 x 160 x 60cm	PU
38. Fa tanulmány, 1989	fa, 193 x 37 x 13 cm	SGM
39. Posztnomád objekt 1989	fa, 373x 200 x 40 cm	SGM
40. Bunkóültetvény, 1990	fa, 144 x 120 x 100 cm	SGM
41. Pikkelyes, tüskés lépegető, 1990	fa, 250 x 70 x 50 cm	SGM
42. Tölcsér, 1990	fa, 260 x 100 x 100 cm	SGM
43. Kanyarodó, 1990,	fa, 68 x 18 x 18 cm	SGM
44. Kisördög madárlárcsal, 80-as évek 2. fele	bronz, fa, 83 x 10 x 8 cm	Műcsarnok
45. Kisördög madárlárcsal II., 80-as évek 2. fele	bronz, 83 x 10 x 8 cm	KJM
46. Sámán ördög, 80-as évek közepe	fa, 48 x 12 x 9 cm	MT
47. Madár, 1985 körül	fa, 16 x 6 x 30 cm	MT
48. Szék, 80-as évek 2. fele	bronz, 11 x 4,5 x 7,5 cm	MT
49. Napszekér, 80-as évek 2. fele	bronz, 8,5 x 14,5 x 13,5cm	MT

50. Napszekér II., 80-as évek 2. fele	bronz, 8,5 x 14,5 x 13,5 cm	MCs
51. Király és királyné, 80-as évek 2- fele	bronz, 10 x 4 x 6 cm	MT
52. Csavart fa, 80-as évek 2. fele	bronz, 40 x 5 x 5 cm	MT
53. Kőszáli manó 80-as évek 2. fele	bronz,19,5 x 6 x 6 cm	MT
54. Fa, kígyóval, 1980-as évek 2. fele	bronz, 60 x 45,5 x 10 cm	MT
55. Csibe,80-as évek 2. fele	bronz, 6 x 6 x 8 cm	MT

Érmek, plakettek

56. Kőműves Kelemen, 80-as évek eleje	bronz, 31,5 x 21 cm	MT
57. Életfa, 80-as évek 2. fele	bronz, 8 x 7,5 cm	MT
58. Csibe 80-as évek 2. fele	bronz, 12,5 cm átm.	MT
59. Növénylenyomat, 80-as évek 2. fele	bronz, 12 cm átm.	MT
60. Madár 80-as évek 2. fele	bronz, 6,5 x 7 cm	MT
61. Kőműves Kelemen, 80-as évek 2. fele	gipsz, 12 cm átm.	MT
62. Kerekes angyal, 80-as évek 2. fele	gipsz, 13 cm átm.	MT
63. Nagyanyó mesél 80-as évek 2. fele	gipsz, 13, 5 cm átm.	MT

Rajzok

64. Masztaba fűvel, fával, 1985	vt., 50 x 70 cm	MT
65. Masztabák, 1988	vt., 46 x 62 cm	SGM
66. Tollas oszlop II., 1989	vt., 51 x 37 cm	MCs
67. Tollas oszlop, 1989	vt., 48,5 x 37 cm	MCs
68. Elvarázsolt fák, 1989	vt., 37 x 44 cm	MCs
69. Égig érő csíkos fa, 1990	vt., 70 x 50 cm	SGM
70. Gólyafészekfa, 1990	vt., 70 x 50 cm	SGM
71. Ördöghalmok, 1990	vt., 70 x 50 cm	MT
72. Sárkányketrec I., 1988	vt., 50 x 70 cm	SGM
73. Sárkányketrec II., 1989	vt., 70 x 50 cm	SGM
74. Kísérleti bunkóültetvény, 1990	vt., 70 x 50 cm	SGM
75. Tavaszi szél, 1990	vt., 70 x 50 cm	SGM
76. Nagyanyó mesél, én.,	papír, tus, 15 x 9cm	MT

Rövidítések:

BTM Budapesti Történeti Múzeum
EML – Első Magyar Látványtár, Diszel
FKSE – Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület, Budapest
HK – Hatvani Városi Könyvtár
JPM – Janus Pannonius Múzeum, Pécs
KJM – Katona József Múzeum, Kecskemét
KOGArt – Kovács Gábor Művészeti Alapítvány, Budapest
LuMu – Ludwig Múzeum, Budapest
MCs – Műcsarnok, Budapest
MNG – Magyar Nemzeti Galéria
MT - Magántulajdon
PU – Pécsvárad
SGM – Samu Géza Múzeum, Pécsvárad
SZIKM – Székesfehérvári Szent István Király Múzeum
SZK – Szombathelyi Képtár
én. – év nélkül
vt. – vegyes technika

LIST OF WORKS

Sculptures

1. Winged Angel, ca. 1969-70	wood, feather, 70x27x7 cm	PP
2. Untitled, ca. 1970	wood, 54x17,5x7,5 cm	PP
3. Little Devil, 1970	wood, 30x3x3 cm	PP
4. Horny Trough, 1970	wood, 243x116x27 cm	HNG
5. Trough-winged Angel (Little Angel), 1971	wood, 140x80x40 cm	SGM
6. My Aunty is Churning Butter, 1972	wood, 137x30x30 cm	SGM
7. Feathered, 1972	wood, feather, 1380x38x38 cm	SGM
8. Funeral March, 1972	wood, iron, 20x80x25 cm	SGM
9. Wheeled Angel, 1972	wood, 220x90x120 cm	SGM
10. Mermaid, 1974	wood, 70x75x100 cm	SGM
11. Little Devil, 1974	wood, 74x20x15 cm	SGM
12. Dovetailed Wooden Cross, 1974	wood, 130x30x20 cm	PP
13. Granny is Telling a Tale, 1975	wood, 80x50x37 cm	UYAS
14. Sun Cart, 1976	wood, 130x160x120 cm	SGM
15. Folk Ballad, 1978	wood, 46x100x100 cm	SGM
16. Folk Ballad, 1978-79	wood, 360x250x360 cm	BHM
17. Untitled (Little Devil), ca. 1980	wood, textile, 79,5x?17,5x7,5 cm	HCL
18. Cantata Profana, 1981	wood, 388x300x140 cm	FHDS
19. Feathered Column, 1983	wood, feather, 451x40x40 cm	PSP
20. God's Lamb Changes into an Idol, 1983-87	wood, 160x77x10 cm,	LuMu
21. The Angel's Metamorphosis into Devil, 1985	wood, 160x77x10 cm	SGM
22. Horny Devil, 1985	wood, 200x40x40 cm	SGM
23. Little Devil, 1985	wood, 30x4,5x4,5 cm	SzPG
24. Branch Speaking in Public, 1985	bronze, wood, 70x 25x 6 cm	MCs
25. Branch Speaking in Public II, 1985	bronze, wood, 70 25x 6 cm	PP
26. Bird-legged Hairy Totem, 1985-87	wood, 242x96x220 cm	SGM
27. Little Devil, 1986	bronze, 74x25x12 cm	HNG
28. Zebra Tree, 1990	wood, copper, 91x40x9 cm	JPM
29. Tree Growing in Two Directions, 1987	wood, 60x80x60 cm,	SGM
30. Horny, 1987	wood, 95x27x8 cm	SGM
31. Parallel Turnouts, 1987	wood, 80x80x25 cm	SGM
32. Tree Growing in Two Directions II, 1988	wood, 77x150x98 cm	SGM
33. The Fox Visits the Stork I.,1988	wood, bronze, 140x25x14 cm	HNG
34. The Fox Visits the Stork II.,1988	wood, bronze, 140x25x14 cm	PP
35. Image on the Other World, 1988	wood, broomcorn, 250x600x600 cm	SzSKSM
36. Horny Tree, ca. 1988	bronze, 95x40x15 cm	KOGArt
37. Rake Reconstruction, 1988	wood, 510x160x60 cm	PSP
38. Wood Study, 1989	wood, 193x37x13 cm	SGM
39. Post Nomad Object, 1989	wood, 373x200x40 cm	SGM
40. Plantation of Knobs, 1990	wood, 144x120x100 cm	SGM
41. Scaly, Thorny Ambler, 1990	wood, 250x70x50 cm	SGM
42. Horn, 1990	wood, 260x100x100 cm	SGM
43. Turning, 1990	wood, 68x18x18 cm	SGM
44. Little Devil with Bird Mask, 80ies, 2 nd part	bronze, wood, 83x10x8x cm	MCs
45. Little Devil with Bird Mask, 80ies, 2 nd part II	bronze, 83x10x8 cm	KJM
46. Shaman Devil, mid-80ies	wood, 48x12x9 cm	PP

47. Bird, ca. 1985	wood, 16x6x30 cm	PP
48. Chair, 80ies, 2 nd part	bronze, 11x4,5x7,5 cm	PP
49. Sun Cart, 80ies, 2 nd part	bronze, 8,5x14,5x13,5 cm	PP
50. Sun Cart, 80ies, 2 nd part	bronze, 14,5x8,5x13,5 cm	MCs
51. King and Queen, 80ies, 2 nd part	bronze, 10x4x6 cm	PP
52. Twisted Tree, 80ies, 2 nd part	bronze, 40x5x5 cm	PP
53. Cliff Top Goblin, 80ies, 2 nd part	bronze, 19,5x6x6 cm	PP
54. Tree with Snake, 80ies, 2 nd part	bronze, 60x?x? cm	PP
55. Chicks, 80ies, 2 nd part	bronze, 6x6x8 cm	PP

Medals, plaques

56.Kőmíves Kelemen, 80ies, beginning	bronze, 31,5 x 21 cm	PP
57. Tree of Life, 80ies, 2 nd part	bronze, 8 x 7,5 cm	PP
58 .Chick, 80ies, 2 nd part	bronze, 12,5 cm diam.	PP
59. Vegetal Print, 80ies, 2 nd part	bronze, 12 cm diam.	PP
60. Bird, 80ies, 2 nd part	bronze, 6,5 x 7 cm	PP
61. Kőmíves Kelemen, 80ies, 2 nd part	plaster of Paris, 12 cm diam.	PP
62. Wheeled Angel, 80ies, 2 nd part	plaster of Paris, 13 cm diam.	PP
63. Granny is Telling a Tale, 80ies, 2 nd part	plaster of Paris, 13,5 cm diam.	PP

Drawings

64.Mastaba with Grass and Tree, 1985	50 x70 cm, mt.	PP
65. Mastabas, 1988	46 x 62 cm, mt.	SGM
66. Feathered Column, 1989	51x37 cm, mt	MCs
67. Feathered Column, 1989	48,5x37 cm, mt.	MCs
68. Trees Changed into Something Else, 1989	37x44 cm, mt.	MCs
69. Sky-high Striped Tree, 1990	70x50 cm, mt.	SGM
70. Stork Nest Wood, 1990	70x50 cm, mt.	SGM
71. Piles of the Devil, 1990	70x50 cm, mt.	PP
72. Dragon Cage I, 1988	50x70 cm, mt	SGM
73. Dragon Cage II, 1989	70 x 50 cm, mt.	SGM
74. Experimental Plantation of Knobs, 1990.	70x50 cm, mt.	SGM
75. Spring Wind, 1990	70 x 50 cm, mt.	SGM
76. Granny is Telling a Tale, ud.	paper, Indian ink, 15x9 cm	PP

Abbreviations:

BHM – Budapest Historical Museum
FHDS – First Hungarian Depot of Sights, Diszel
HCL – Hatvan City Library
HNG – Hungarian National Gallery, Budapest
JPM – Janus Pannonius Museum, Pécs
KJM – Katona József Museum, Kecskemét
KOGArt – Kovács Gábor Art Fpundation, Budapest
MCs – Műcsarnok, Budapest
LuMu – Ludwig Museum, Budapest
PSP – Pécsvárad Swimming Pool
PP – Private property
SGM – Samu Géza Museum, Pécsvárad
SzPG – Szombathely Picture Gallery
SzSKSM – Székesfehérvár Saint King Stephen Museum
UYAS – Union of Young Artists’ Studio, Budapest
ud. – undated
mt. – mixed technique

SAMU GÉZA

Életrajz:

1947. december 2-án született Kocsolán, Tolna megyében. Édesanyja napszámos, apja erdész, római katolikus vallásúak . 1960-ban meghal nagyapja, aki megtanította a falusi kéz-művesség alapfogásaira. 1966-ban érettségizik a Pécsi Művészeti Gimnáziumban, öt-össéget tanul. 1967-ben felveszik a budapesti Iparművészeti Főiskolára, in-nen átmegy a győri Hittudományi Főiskolára, tanulmányait egyik helyen sem fejezi be. 1967–69 uránbányásként, kézbesítőként, újságkihordó-ként, kiállításrendezőként dolgozik Budapesten és vidéken. 1971 első egyéni kiállítása Budapesten. 1972-től tagja a Fiatalképzőművészek Stúdiójának. 1970-es évek első harmadától rendszeresen részt vesz a Tokaji Művésztelep munkájában. 1973 részt vesz a Tamási Művésztelep munkájában, megszületik Zsófia lánya (első felesége Gyapjas Erzsébet). 1975 a Bükködsi Tanács Művelődési Házában dolgozik, részt vesz a Dunaújvárosi Acélszobrász Alkotótelep és a Zalaegerszegi Művésztelep (Egervár) munkájában, tagja a Művészeti Alapnak. 1976 részt vesz a Zalaegerszegi Művésztelep munkájában. 1977 az első külföldi kiállításon való részvétel Duisburgban, megszületik Borka lánya (második felesége Pallai Márta), részt vesz a Dunakömlődi Népművész Tábor munkájában. 1979 tagja a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségé-nek, a Fiatalképzőművészek Stúdiójának vezetőségi tagja. 1980-ban részt vesz a Fiatalképzőművészek Párizsi Biennáléján. 1981-ben Bukta Imrével kiállít a Pataky Galériában Budapes-ten, a kiállítást betiltják. Megszületik Bence fia. 1982–84 a Fiatalképzőművészek Stúdiójának elnöke. 1983-ban kiállít a budapesti Műcsarnokban. 1983–84 részt vesz a Nagyatádi Művésztelep munkájában. 1985-ben kiállít a glasgow-i Third Eye Centre-ben a Kortárs Magyar Képzőművészet című kiállítás keretében. 1986-ban részt vesz a III. Nemzetközi Kisplasztikai Triennálén Fellbachban. 1988-ban Bukta Imrével és Pinczehelyi Sándorral kiállít a XLIII. Velencei Biennálén. 1988–90 a Művészeti Alap I. sz. Kollektív Műtermének vezetője. 1989-ben részt vesz a Népművelési Intézet Képzőművészeti Táborának munkájában Dömsödön. 1990. október 6-án szívroham következtében meghal Békésszentandrás-on.

GÉZA SAMU

Biography:

1947 was born on 2nd December in Kocsola, Tolna County. His mother is an agricultural day-worker, his father is a forest ranger, both Roman Catholics. 1960 his grandfather, who taught him the fundamentals of village craftsmanship, dies. 1966 graduates at the Pécs Art High School, studies golds-mith’s craft. 1967is accepted to the College of Applied Arts in Budapest, from here he transfers to the Theological College of Győr, but does not complete his studies at these institutions. 1967-69 works as an uranium miner, postman, paper-boy and exhibition organizer in Budapest and the countryside. 1971 his first individual exhibition in Budapest 1972 member of the Young Artists’ Studio From the early 70ies he regularly takes part in the work of the Tokaj Artists’ Colony. 1973 takes part in the work of the Tamási Artists’ Colony, his daughter, Zsófia was born (his first wife is Erzsébet Gyapjas) 1975 works at the Cultural House of the Bükkösd Council, takes part in the work of the Dunaújváros Steel Sculptors’ Creative Community and the Zalaegerszeg Artists’ Colony (Egervár), member of the Art Foundation 1976takes part in the work of the Zalaegerszeg Artists’ Colony 1977 participates at his first international exhibition in Duis-burg, his daughter, Borka was born (his second wife is Márta Pallai), takes part in the work of the Dunakömlőd Folk Art Camp 1979 member of the Hungarian Artists’ Association, board member of the Young Artists’ Studio 1980 particpates at the Paris Biennial of Young Artists 1981 exhibits with Imre Bukta at the Pataky Gallery in Budapest, the exhibition is banned. His son, Bence was born. 1982-84 president of the Young Artists’ Studio 1983 exhibits at the Műcsarnok / Budapest Kunsthalle 1983-84 takes part in the work of the Nagyatád Artists’ Colony 1985 exhibits in the Tird Eye Centre in Glasgow in the frame of the Contemporary Visual Art in Hungary exhibition 1986 participates at the 3rd International Small Sculpture Tri-ennial in Fellbach 1988 exhibits at the 43rd Venice Biennial with Imre Bukta and Sándor Pinczehelyi 1988-90 head of the no.1 Collective Studio of the Art Foundation 1989 takes part in the work of the Camp of the Institution of Adult Education in Dömsöd 1990 Dies of a heart attack on 6th October in Békésszentandrás.

Díjak / Awards:

1975 Fıatal Mővészek Stődiójának díja
1983 Fıatal Mővészek Stődiójának díja
1985 Salgótarjáni Tavaszı Tárlat díja
1986 Debreceni Nyári Tárlat díja
1988 A Magyar Mővészetért Díj
1989 Munkácsy-díj
1990 I. Országos Szobrászrajz Biennále nagydíja
XX. Szabadtéri Szoborkiállítás fıdíja, Salgótarján
1991 XII. Pécsi Országos Kisplasztikai Biennále díja
Posztumusz Életfa Díj

Egyéni kiállítások / Solo exhibitions:

1971 Pesterzsébeti Vasas Mővelődısi Otthon, Budapest
1972 Derkovits Ifjúsági Klub, Budapest
1973 Fıatal Mővészek Klubja, Budapest
Színháztéri Galéria, Pécs
Mővelődısi Ház, Debrecen
1974 Mővelődısi Központ, Pécsvárad
Kassák Mővelődısi Ház, Budapest
1975 Hajdú-Bihar Megyei Mővelődısi Központ, Debrecen
Stődió Galéria, Budapest
Kék Kápolna, Balatonboglár
1976 Szoboszlói Galéria, Hajdúszoboszló
Városi Ifjúsági- és Öttörőház, Zalaegerszeg
Szoborkert, Tata
1977 Babits Mihály Megyei Mővelődısi Központ, Szekszárd
1978 József Attila Városi Mővelődısi Ház, Szeged
Bartók Béla Mővelődısi Központ, Szeged
1979 Mőhelykiállítás, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
1981 Vas Utcai Szabadtéri Galéria, Budapest
Blick auf Ungarn, Galerie der Künstlergruppe Experiment,
Stuttgart, NSZK (Bukta Imrével)
Budapest Galéria, Budapest
1982 Pataky Mővelődısi Központ Galériája, Budapest
(Bukta Imrével)
1983 Mőcsarnok, Budapest
1985 Átváltozás, Kaesz Gyula Faipari Szakmunkásképző
Intézet, Budapest
Óbuda Galéria, Budapest
Kossuth Lajos Tudományegyetem Díszudvara,
Debrecen (Farkas Lászlóval és Varga Géza Ferencel)
1986 Városi Mővelődısi Központ, Gödöllői Galéria, Gödöllő
1987 Ady Endre Mővelődısi Ház Galériája, Miskolc (Orosz
Péterrel)

Árpád-kori templom, Mánfa (Baktay Patrıcıával)
Úitz Terem, Dunaújváros
Gábor Andor Mővelődısi Központ, Nagyatád
Veress Péter Mővelődısi Központ, Balmazújváros
1988 Babits Mihály Megyei Mővelődısi Központ, Szekszárd
Bartók '32, Budapest (Boros Istvánna, Herendi
Péterrel és Orosz Péterrel)
Ernst Mőzeum, Budapest (Bukta Imrével)
Móricz Zsigmond Városi Mővelődısi Központ, Heves
XLIII. La Biennale di Venezia, Padiglione Unherese ("XLIII.
Velencei Biennále – Magyar Pavilion), Velence,
Olaszország (Bukta Imrével és Pinczehelyi Sándorral)
Szovremenno Ungarszko Izobrazityelno Izkusztvo
(Válogatás a XLIII. Velencei Biennále magyar
anyagából),
Ludmilla Zsivkova Kultúrpalota, Szófia, Bulgária (Bukta
Imrével és Pinczehelyi Sándorral)
1989 "Ungerns bidrag till Biennalen Venedig" (Válogatás
a XLIII. Velencei Biennále magyar anyagából), Lunds
Konsthall, Lund, Svédország (Bukta Imrével és
Pinczehelyi Sándorral)
Válogatás a XLIII. Velencei Biennále magyar anyagából,
Haus der Ungarische Kultur, Berlin, NDK (Bukta
Imtével és Pinczehelyi Sándorral)
New Art of Hungary – Four Artists, Don Soker Gallery, San
Francisco, USA (Bukta Imrével, Gábor Áronna és
Szirtes Jánossal)
New Art of Hungary – Four Artists, Modern Museum of
Art, Santa Ana, USA (Bukta Imrével, Gábor Áronna és
Szirtes Jánossal)
Taiteilijat edustivat Unkaria Venetsian biennaalessa 1988
Taidesalonki Bellarte, Helsinki, Finnország (Bukta
Imrével)
Várgaléria, Veszprém, Kemenesaljai Mővelődısi Központ,
Celldömők
1991 Természetmıtoszok a képzőmővészetben – Samu
Géza és a Fás Kör, Mőcsarnok, Győr (Huber Andrással,
Orosz Péterrel és Varga Gézával)
A Fáskör, Budatétényi Galéria, Budapest (Huber Andrással,
Orosz Péterrel és Varga Gézával)
1992 Másvilágkép, Mőcsarnok, Palme-ház, Budapest (Tóth
Menyhérttel és Gaál Józseffel)
Imagen del Otro Mundo / Image of the Other World, Expo
'92, Sevilla, Spanyolország (Tóth Menyhérttel és Gaál
Józseffel)

1998 Samu Géza emlékkiállítás, Mőzeum Galéria, Pécs
1999 Samu Géza emlékkiállítás, Fővárosi Képtár – Kiscelli
Mőzeum, Budapest
2008 Samu Géza emlékkiállítás, Magyar Képzőmővészeti
Egyetem,
Parthenon-fríz Terem, Budapest
2015 Másvilágkép – Samu Géza emlékkiállítás, Vigadó
Galéria, Budapest

Csoportos kiállítások / Collective exhibitions:

1972 Margitszigeti Nagyszálló, Budapest
Környezetünk védelme, Tudományos Ismeretterjesztő
Társulat, Budapest
A népmővészet szellemében I., Türr István Mőzeum, Baja
1974 Új szerzemények I., Hatvani Lajos Mőzeum, Hatvan
Stődió '74, Ernst Mőzeum, Budapest
1975 Zalai képzőmővészek jubileumi kiállítás, Göcseji
Mőzeum, Zalaegerszeg
1976 Mővészet a mővészetben, Városi Mővelődısi Központ,
Siófok
Stődió '76, Mőcsarnok, Budapest
1977 Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen
Stődió '77, Csók István Képtár, Székesfehérvár
Fıatal Képzőmővészek Stődiója, Duisburg, NSZK
A népmővészet szellemében II., Katona József Mőzeum,
Kecskemét
1978 Stődió '78, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
Studio de Budapest, Grand Palais des Champ-Elysées,
Párizs, Franciaország
Vármőzeum, Tata
1979 Stődió '79, István Király Mőzeum, Székesfehérvár
Kemal Atatürk Kulturális Központ, Isztambul, Törökország
Szegedi Nyári Tárlat, Horváth Mihály Képtár, Szeged
Fıatal Képzőmővészek Stődiója, Veress Péter Mővelődısi
Központ, Balmazújváros
1980 Mővelődısi Központ, Dombóvár
Manifestation internationale des jeunes artistes, Biennale
de Paris, Musée d'Art Moderne de la Ville Paris,
Franciaország
Mővészet és Társadalom, Mőcsarnok, Budapest
Stődió '80, Mőcsarnok, Budapest
1981 Stődió '81, Ifjúsági Ház, Szeged
1982 Országos Képzőmővészeti Kiállítás, Mőcsarnok,
Budapest
Szegedi Nyári Tárlat, Szeged

Stődió '82, Mőcsarnok, Budapest
Tér-idézet, Fészek Galéria, Budapest
Fıatal Képzőmővészek Stődiója, Magyar Kulturális Intézet,
Szófia, Bulgária
1983 Tendências de la Escultura Húngara Contemporânea,
Fundacao Calouste Gulbenkian, Lissabon, Portugália
Stődió '83 I-II., Ernst Mőzeum, Budapest
Mővészeti szimpozionok eredményei I. – Szobrászat,
Mőcsarnok, Budapest
1984 Stődió '84, BNV, Budapest
The Modern Hungarian Medal, Art Gallery,
Wolverhampton;
Goldsmiths' Hall, London; Christ Church, Oxford; Shipley
Art Gallery, Newcastle (Gateshead on Tyne), Anglia
Fıatal Képzőmővészek Stődiója, Magyar Kultúra Háza,
Prága; Okresni Galerie, Rychnov; Dom Kultury, Brno,
Csehszlovákia
Fıatal Képzőmővészek Stődiója, Teatr Sztuki, Varsó,
Lengyelország
Debreceni Nyári Tárlat, Debrecen
1985 Contemporary Visual Art in Hungary – Eighteen
Artists, Third Eye Centre, Glasgow, Skócia
IX. Országos Kisplasztikai Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
A magyarországi szimpoziumok bemutatkoznak,
Goszudersztvannaja Kartinnaja Galerija, Moszkva,
Szovjetunió
Kortárs képzőmővészet Magyarországon – 18 mővész
(válogatás a Glasgow-i kiállítás anyagából), István
Király Mőzeum, Székesfehérvár
A néphagyomány vonzásában (az aszódi Petőfi Mőzeum
győjteménye), Gödöllői Galéria, Gödöllő
40 alkotó év, Mőcsarnok, Budapest
Nemzetközi kísérleti mővészet, Petőfi Csarnok, Budapest
1986 40 alkotó év, Manyezs Centralnij Visztavocsnij Zal,
Moszkva, Szovjetunió
Érem-grafika-kisplasztika 1984–85, Bartók '32 Galéria,
Budapest
Debreceni Nyári Tárlat, Kossuth Lajos Tudományegyetem,
Debrecen
Exhibition of Contemporary Hungarian Sculpture, John B.
Aird Gallery, Toronto, Kanada
Szegedi Nyári Tárlat, Horváth Mihály Képtár, Szeged
Mővészet Ma, Hotel Hilton, Budapest
3. Triennale Kleinplastik, Swabenlandhalle, Fellbach, NSZK
1987 Kortárs Magyar Képzőmővészet, Mőcsarnok, Budapest

Zeitgenössische Bildende Kunst aus Ungarn, Galerie der Künstler, München, NSZK
Aktuelle Ungarische Kleinplastik, Museum für Kunst und Kulturgeschihte der Stadt Dortmund, Dortmund, NSZK
VII. Budapesti Nemzetközi Kisplasztikai Kiállítás, Múcsarnok, Budapest
Fiatal Magyar Képzőművészek Kiállítása, Varsó, Vroclaw, Tarnov, Rzeszow, Lengyelország
Művészet Ma II., Fiatal Művészek Klubja, Budapest
1988 Bethlen Gábor Alapítvány, Óbuda Galéria, Budapest
Gödöllői Galéria, Gödöllő
A rák ellen az emberért, a holnapért, Vigadó Galéria, Budapest
2nd International Asian-European Art Biennial, State Museum of Painting and Sculpture of Ankara, Ankara, Törökország
Eredendő formák II., Fészek Galéria, Budapest
Eleven textil, Múcsarnok, Budapest (Szenes Zsuzsával közös mű)
A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének Tavaszí Tárlata, Múcsarnok, Budapest
1989 Kunst heute in Ungarn, Neue Galerie – Sammlung Ludwig, Aachen, NSZK
Madarské Vytvarné Umeni XX. Stoleti (1945–1988), Národní Galerie, Prága; Dom Umeni, Pozsony, Csehszlovákia
1956/301 (pályázat az 1956-os forradalom vértanúinak emlékművére a 301-es parcellába, Budapest Galéria kiállítóterme, Budapest
Kollektív Műterem, Duna Galéria kiállítóterme, Budapest
1990 1956/301, Megyei Könyvtár, Békéscsaba
Magyar népművészeti hagyományok, Múcsarnok, Budapest
Sculpture 1928–1990, A Collection of British and European Sculpture”, Berkeley Square Gallery, London, Anglia
I. Országos Szobrászrajz Biennále, Budatétényi Galéria, Budapest
XX. Szabadtéri Szoborkiállítás, Fő tér, Salgótarján
Hungarian Art Today, The Cultural and Civic Center of Southampton, Southampton, USA
Erőforrások – Ressource Kunst, Múcsarnok, Budapest
Arta Marh iară Contemporană, Sala Dalles, Bukarest; Palatul Bánffy, Kolozsvár, Románia
Kunstszene Budapest, Künstlerhaus, Salzburg, NSZK
Szabadtéri szobrászati tárlat, Dózsa György Művelődési

Központ, Budapest
1991 Kortárs képzőművészet (válogatás a Ludwig Múzeum, Budapest, és a Magyar Nemzeti Galéria, Gyűjteményéből) MNG Budapest
Metafóra, Pécsi Galéria, Pécs
Metaphor, Kennesaw State College, Atlanta, Georgia, USA
XII. Országos Kisplasztikai Biennále, Pécsi Galéria, Pécs
1993 Mi, kelet-franciák, Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár
1994 A nyolcvanas évek képzőművészete, Ernst Múzeum, Budapest
1995–96 Vándorúton, a Magyar Művészetért Alapítvány kiállítása, Ügyvédi Kamara, Budapest; Uitz Terem, Dunaújváros
1998 Rég nem látott és újonnan szerzett művek, Csók István Képtár, Székesfehérvár
2006 Testbeszéd (Válogatás az Antal-Lusztig Gyűjteményből), MODEM, Debrecen
2013 Homage à Hamvas Béla (az Ars Sacra Hét keretén belül), MAZART Galéria, Budapest
2015 Újratervezés (Válogatás az Antal-Lusztig Gyűjteményből), MODEM, Debrecen

Közgyűjtemények / Works in Public Collections:

Középfokú Oktatási Intézmény, Heves
Petőfi Múzeum, Aszód
Szombathelyi Képtár, Szombathely
Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár
Kecskeméti Képtár, Kecskemét
Janus Pannónius Múzeum, Pécs
Múcsarnok, Budapest
Művelődési és Közoktatási Minisztérium, Budapest
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum, Budapest
Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület, Budapest
Stadt Fellbach, Németország
LEF Foundation, St. Helena, California, USA
Első Magyar Látványtár, Diszel
Budapesti Történeti Múzeum
Hatvani Városi Könyvtár
Katona József Múzeum, Kecskemét
Kovács Gábor Művészeti Alapítvány, Budapest
Pécsváradi Uszoda
Samu Géza Múzeum, Pécsvárad

Köztéri munkák / Works at Public Places:

Kanizsai Dorottya, 1976
fa / wood, m/h.: 350 cm
Mohácsi Emlékpark / Mohács Memorial Park

Halottvivők / Corpse-carriers, 1976
öntött vas / cast iron, m./h: 300 cm
Dunapark / Danube Park, Dunaújváros

Nagy lepke / Big Butterfly, 1976
fa, fém / wood, metal, m/h: 480 cm
Játszótér / Playground, Zalaegerszeg

Népballada / Folk Ballad,1977–78
fa, fém / wood, metal, m/h.: 360 cm
Jubileumi lakótelep / Jubilee Housing Estate, Mátyásföld, Budapest
(jelenleg / presently: Epress Kert, Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest)

Kerekas angyal / Wheeled Angel, 1979
vas, fa / iron, wood, m/h.: 360 cm
Dombóvári Művelődési Központ, Dombóvár Cultural Centre

Tokaji oszlop /Tokaj Column, 1979
fa / wood, m/h.: 1500 cm
Tokaj

Napszekér /Suncart, 1984
tölgyfa / oak, m/h: 220 cm
Kaeszy Gyula Faipari Szakmunkásképző Intézet / Vocational Institute of Woodwork, Budapest

Mitoszlop / Myth Column, 1981–85
tölgyfa, fém / oak, metal, m/h: 1400 cm
A Művelődés Háza / The House of Culture, Sárospatak

Dömsödi oszlop / Dömsöd Column, 1989
fa / wood, m/h: 1000 cm
Dömsöd

Irodalom / Bibliography:

1971
Szabó György: Hitel, Élet és Irodalom, 1971. április 3., 12. old.
Juhász Ferenc: Samu Géza, Új Írás, 1971. június, 73. old.
1972
Rózsa Gyula: Ismerje meg Samu Gézát, Világ Ifjúsága, 1972/6., 12–13. old.
Losonci Miklós: Fővárosi kiállítások, Pest Megyei Hírlap, 1972. június 21. 4. old.
Bojár Iván: Kiállításról kiállításra – Samu Géza, Magyar Hírlap, 1972. október 18., 6. old.
(horváth): Öt kiállítás – Samu Géza, Magyar Nemzet, 1972. október 24., 4. old.
Tasnádi Attila: Kiállítási kalauz – Samu Géza, Népszava, 1972. november 3., 2. old.
Rózsa Gyula: Martyn Ferenc és Samu Géza kiállítása, Népszabadság, 1972. november 3., 7. old.
1973
E. Gy.: Samu Géza kiállítása, Művészet, 1973. január, 44. old.
Dévényi Iván: Samu Géza, Vigilia, 1973/5., 320–321. old.
1974
Pilaszanovich Irén: Samu Géza plasztikáiról, Dunántúli Napló, 1974. május 10.
1975
Bojár Iván: Bálványok és bálványok, Magyar Hírlap, 1975. 8. évf. 125/6.
P. Szűcs Julianna: Stúdió Galéria: Samu Géza, Népszabadság, 1975. április 25.
Erdős György: Herkentyűk, avagy lehet-e Samu Gézából filmet csinálni? Művészet, 1975/10., 28–29. old.
1976
T. A.: Vörös szerpentin, Zalai Hírlap, 1976. augusztus 6., 4. old.
Molnár Zsolt: Szitakötő a házak mellett (Művésztelep Zalában), Magyar Ifjúság, 1976. augusztus 20., 18–19. old.
Balipap Ferenc: Stílusváltás – saját határon belül, Alföld, 1976/8., 89. old.
1977
Szabados Árpád: A zalaegerszegi játszótér, Művészet, 1977/4., 25–27. old.
Török András: Egy művésztelep tíz felvonása, a Zalaegerszegi Városi Tanács kiadványa, 1977., 3–12. old.
1978
Kerékgyártó István: Népművészet – kortárs művészet, Művészet, 1978/1., 8–13. old.

1979

Bán András: Szoborköszöntő, Tolna Megyei Népújság, 1979. április 8., 11. old.

Keresztes Ágnes: A rombolás változatai, Új Tükör, 1979. június 24., 6–7. old.

Tarbay, Ede: Open-air Sculpture Workshops, New Hungarian Quaterly, 1979 summer, 74. szám, 202–203. old.

Chikán Bálint: bevezető, in: kat. a Fiatál Képzőművészek Stúdiója I. Balmazújvárosi kiállítása, Veress Péter Művelődési Központ

1980

Csányi László: Kiállítás Dombóváron, Tolna Megyei Népújság, 1980. május 25., 11. old.

Hann, Ferenc: Géza Samu, in: cat. 11e Biennale de Paris, Manifestation internationale des jeunes artistes, Párizs, 1980. 204. old.

1981

Lóska Lajos: Teknősszárnyú angyalok (Beszélgetés Samu Gézával), Művészet, 1981. május, 28–33. old.

Nagy Zoltán: A XI. Párizsi Biennále, Művészet, 1981. május, 40–42. old.

csorba: Samu Géza tárlata, Pesti Műsor, 1981. augusztus 12–19., 62. old.

Ember Mária: Három kiállítás (Samu Géza szobrai a Vas utcai szoborkertben), Magyar Nemzet, 1981. augusztus 19., 9. old.

P.Szabó Ernő: A sárkány átlényegítése – Samu Géza szobrai, Új Tükör, 1981. szeptember 6., 29. old.

S. Gy. F.: Samu Géza, Képes Újság, 1981. november 14., 13. old.

1982

Nagy Zoltán: “Mítosz és valóság” – Samu Géza és Bukta Imre kiállítása a Pataky Galériában, Népszabadság, 1982. január 27., 7. old.

Lóska Lajos: Samu Géza és Bukta Imre, Új Tükör, 1982/4., 4. old.

Bakos Katalin: Bukta Imre és Samu Géza Stuttgartban, Művészet, 1982. május, 51. old.

Barabás Márton: Tér-idézet, in: kat. Fészek Galéria kiállítása, Budapest, 1982., 1–5. old.

1983

P. Szabó Ernő: Saját teret teremteni..., Magyar Ifjúság, 1983. február 4., 18–19. old.

Szénássy Éva: A mítoszeremtő Samu Géza (Szobrász teknősszárnyú angyallal), Új Tükör, 1983. július 24., 22. old.

P. Szabó Ernő: Nyugtalanok és nyugtalanítók, Magyar Ifjúság, 1983. október 28., 24–26. old.

Bán András: Mutációk (Samu Géza kiállítása a Műcsarnokban), Magyar Nemzet, 1983. november 29.

Vadas József: Plafonig érő fa, Élet és Irodalom, 1983. december 9., 12. old.

Wagner István: Végletek találkozása (Cantata cultica és Cantata profana), Magyar Hírlap, 1983. december 20., 6. old.

Nagy, Ildikó: “A escultura húngara o seu carácter...” in: cat. Tendências Na Pequana Escultura Húngara Contemporânea, Fundação Calouste Gulbekian, Lisszabon,1983, 3–5. old.

1984

P. Szabó Ernő: Növényenvironment, Művészet, 1984/3., 56–57. old.

/ – /: Visztavka, Vengerszkij Novosztj, 1984/3.

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika, Jelenkor, 1984. április, 337–340. old.

Mullaly, Terence: Hungary and the Modern Medal, in: cat. The Modern Hungarian Medal, London, 1984. 2–8. old.

Lóska Lajos: Nagyatádi számvetés, Művészet, 1984/12., 8–11. old.

1985

Kovács, Péter: Géza Samu, in: cat. Contemporary Visual Art in Hungary – Eighteen Artists, Glasgow, 1985. 56–57. old.

Overy, Paul: Introduction, in: cat. Contemporary Visual Art in Hungary, Glasgow, 1985. 4–12. old.

Kovalovszky, Márta: Hungarian Art in the last 25 years, in: cat Contemporary Visual Art in Hungary, 1985. 15–24. old.

Henry, Clare: Chance to gain unique perspective, Glasgow Herald, 1985. október 1.

Coia, Emilio: Hungarians occupy Glasgow, The Scotsman, 1985. október 7.

Pecker, William: Hungarian Arts in Glasgow, Financial Times, 1985. október 8.

Henry, Clare: Hungarian Art, Glasgow Herald, 1985. október 8.

Henry, Clare: Hungarian artists in Glasgow, Arts Review, 1985. október 11.

Feaver, William: Hungarian art in Glasgow, The Observer, 1985. október 11.

Taylor, John Russel: Brilliant exponent of an outdated style, The Times, 1985. október 39.

B: Magyarok Skóciában, Élet és Irodalom, 1985. november 8., 8. old.

Vadas József: A fák is plasztikák (riport Samu Gézával), Új Tükör, 1985/48., 27. old.

1986

Lóska Lajos: Teknőszobrok, növényenvironmentek (Samu Géza munkáiról), Művészet, 1986/7., 13–17. old.

Frank János: Géza Samu, in: cat. 3. Triennale Fellbach Kleinplastik, Fellbach, 1986., 104–105. old.

Gyárfás Péter: “Legszívesebben alternatív művésznek nevezem” (beszélgetés Samu Gézával), in: cat. Gödöllői Galéria, 1986., 3–11. old.

Vann, Philipp: Letter from Hungary, Arts Review, 1986., 521. old.

Acsay Judit: Magyar művészet Glasgowban, Művészet, 1986/10., 58–60. old.

Vann, Philipp: Hungary for Art, The Economist, London, 1986. október 25., 108. old.

Gyetvai Ágnes: Támadó mutáns, Magyar Nemzet, 1986. november 6., 4. old.

Bán András: Dokumentált művészet, Magyar Nemzet, 1986. december 6., 9. old.

Henry, Clare: Hungarian Arts in Glasgow, Studio International, Vol. 199., no. 10–12, 1986., 56–59. old.

Vann, Philipp: Contemporary Hungarian Art, Aspects, Bath, No. 33, 1986 winter

1987

Hunyady Judit: Samu Géza és az Economist, Új Tükör, 1987. január 11., 26. old.

Rantanen, Silja: Géza Samu, Taide, Helsinki, 1987/2, 16–18. és 60–61. old.

Gelencsér, Éva: Géza Samu, in: cat. Zeitgenössische Bildende Kunst aus Ungarn, München, 1987., 9. old.

Frank, János: Géza Samu, in: cat. Aktuelle Ungarische Kleinplastik, Dortmund, 1987., 64–67. old.

Bereczky Lóránd: Bevezető a magyar résztvevőkhöz, in: cat. VII. Budapesti Kisplasztikai Kiállítás, 1987., 163. old.

Gyetvai Ágnes: Mekkora egy kisplasztika? (interjú Frank Jánossal), Magyar Nemzet, 1987. szeptember 1., 7. old.

Wagner István: Mától: kisplasztika ’87, Magyar Hírlap, 1987. szeptember 4., 9. old.

Losonci Miklós: Szobrok világtalálkozója, Vasárnapi Hírek, 1987. szeptember 6.

Harangozó Márta: Jó színvonalú kisplasztikák, Esti Hírlap, 1987. szeptember 11., 2. old.

Aba Judit: Kisplasztikák a Műcsarnokban, Pesti Műsor, 1987. szeptember 16., 65. old.

Kenessei András: A véletlenek és a valóság, Magyar Hírlap, 1987. szeptember 17.

Vadas József: Jó mulatság, Élet és Irodalom, 1987.

szeptember 25.

P. Szűcs Julianna: A kisplasztika nagy szabadsága, Népszabadság, 1987. szeptember 26., 15. old.

Tasnádi Attila: Vonzások és választások, Népszava, 1987. október 2., 6. old.

Hollósi, Éva: Universelle Characterzüge statt nationaler Merkmale, Budapester Rundschau, 1987. október 5., 9. old.

Hajdú István: Nemzetközi kisplasztikai tárlat a Műcsarnokban, Magyar Nemzet, 1987. október 9.

Nagy Jenő: A természet tisztelete (Samu Géza kiállítása), Somogyi Néplap, 1987. november 18., 5. old.

1988

–szá–ka–: Samu Géza kiállítása Szekszárdon, Tolna Megyei Népújság, 1988. január 15., 14. old.

B. R.: Madárlátta bálványok, Tolna Megyei Népújság, 1988. január 19.

Szegő György: Az “építés” metaforája, Művészet, 1988/2., 26–28. old.

Wehner Tibor: Samu Géza szobrászművész..., in: cat. Ernst Múzeum, Budapest, 1988. 1–4. old. (angolul is)

Lóska, Lajos: Madárské socharstvo, 1970–1980, Výtvarný Život, Prága, 1988. 3/33, 26–29. old.

G. T.: Tradíció, pátosz, ironia, Dunántúli Napló, 1988. március 5.

Vadas József: Népi avantgárd, Élet és Irodalom, 1988. április 1., 12. old.

P. Szűcs Julianna: Samu és Bukta (Két kiállítás az Ernst Múzeumban), Népszabadság, 1988. április 11., 7. old.

/bán/: Másvilágkép, Magyar Nemzet, 1988. április 13., 4. old.

P.Szűcs Julianna: Zurück zur Natur, Budapester Rundschau, 1988. 04.25., 9. old.

P. Szabó Ernő: Másfajta realizmusok, Művészet, 1988/5., 8–23. old.

Ember Mária: Tavaszi Tárlat 1988 (A művészek önvallomása), Magyar Nemzet, 1988. május 17., 7 old.

Rózsa Gyula: Isten báránya bálvánnyá változik?, Népszabadság, 1988. július 30.

Néray Katalin: Ungheria/Hungary, előszó, in: cat. XLIII. La Biennale di Venezia, Velence, 1988. (magyar nyelvű utánközlés: Életünk, 1988/7., 663–664. old.

Kovalovszky, Márta: Géza Samu, in: cat. XLIII La Biennale di Venezia, Velence, 1988 (részleges magyar utánközlés: Samu Géza celldömölki kiállításának katalógusa, 1990.)

Keserü Katalin: Kunst und Volkskunst, Architese, Genf, 1987/3., 24–26. old., (részleges utánközlés a XLIII La Biennale

di Venezia katalógusában, 1988.)
Kozák Csaba: There were many attempts..., in: cat. XLIII La Biennale di Venezia, Velence, 1988.
Holmila, Paula: Venetsian taidesirkus, Sunnuntai, Helsinki, 1988. július 3., 18–19. old.
Szombathy Bálint: Az intézményesített művészet álcái, Új Symposium, 1988/7–8. 26–29. old.
/–n/: Képzőművészetünk Velencében, Magyar Nemzet, 1988. szeptember 27.
Józsa Ágnes: Látjátok feleim..., Kritika, 1988/6.
Néray, Katalin: Trimata hudozsnyci..., in: cat. Szavremenno ungarsko izobrazityelno izkustvo, Naroden Dom na Kultúra, Szófia, 1988.
1989
Nanne-Brohammar, Marianne: Imre Bukta, Sándor Pinczehelyi and Géza Samu..., In: cat. Ungerns bidrag till Biennalen i Venedig 1988, Lunds Konsthall, Lund, 1989., 2–3. old. (svédül is olvasható)
Néray, Katalin: Hungary –Venice–Lund, in: cat. Ungerns bidrag till Biennalen i Venedig 1988, Lunds Kunsthall, Lund, 1989., 5–7. old.
Kovalovszky, Márta: Géza Samu. in: cat. Ungerns bidrag till Biennalen i Venedig 1988, Lunds Lonsthall, 1989., 30–36. old. (svédül is olvasható)
D. Szabó Ede: Akinek belső kényszer az alkotás (Beszélgetés A Magyar Művészetért díj kitüntetettjével), Magyar Ifjúság, 1989. március 17. 2–3. old.
Feuer Gábor: Előszó, in: cat. Madarské moderni výtvarné umeni XX. století, Národní Galerie, Prága, 1989.
Vörös Dezső: Múzeumi körkép, Hevesi Szó, 1989. február 3.
Kovács Géza: Fények a művészetben, Új Tükör, 1989. február 26., 27. old.
Beke, László: Independent Variable Artists of Hungary, in: cat. New Art of Hungary – Four Artists, Don Soker Gallery, San Francisco, 1989.
Cohn, Terri: Art from a New Hungary, San Francisco, 1989. október 7., 7. old.
/–/: Art of Hungary Offers a Few Fresh Visions, Los Angeles Times, 1989/okt.
1990
Thuswaldner, Werner: Wie eine offensive der Avantgarde aus Ungarn Vertraut mit Tiefsinn und modischen akzenten, Kultur, 1990. február 3., 7. old.
Nuridsany, Michel: Voyage au centre de l’Europe, Art Press, 1990. május
Szabó György: Samu Géza Veszprémben, Magyar Nemzet,

1990. július 7.
Hegyi, Lóránd: Art in Hungary in the 1980’s, in: cat. Hungarian Art Today, The Cultural and Civic Center of Southampton, USA, 1990., 6–9. old.
Lóránt Ferenc: Varázslatok – Samu Géza kiállítására, Új Kemenesalja, 1990. október, 10. old.
Kovalovszky, Márta: Géza Samu, in: cat. Arta Maghiară Contemporană, Sala Dalles, Bukarest, 1990., 44–45. old.
Kő Pál: Sírbeszéd Samu Géza temetésén, Országépítő, 1990/3., 54–55. old.
Chikán Bálint: Samu Géza (1947–1990), Magyar Hírlap, 1990. október 10., 15. old.
/bán/: In Memoriam Samu Géza, Magyar Nemzet, 1990. október 10., 15. old.
Frank János: Samu Géza, Élet és Irodalom, 1990. október 19., 12. old.
Rózsa Gyula: Samu Géza mitológiája, Népszabadság, 1990. október 20., 9. old.
Csete György: Ama ladik Samu Gézával, Hitel, 1990/25., december 12., 19. old.
1991
Chikán Bálint: Hogy utódaink is ismerjék (Samu Géza 1947–1990), Hitel, 1991/22. október 30., 24. old.
Fekete Judit: Jelek, fogalmak, terek a Pécsi Országos Kisplasztikai Biennálén, Magyar Nemzet, 1991. július 23., 11. old.
Frank János: A Fáskör, Élet és Irodalom, 1991. november 15., 13. old.
Fekete Judit: Négy ember és egy fa, Magyar Nemzet, 1991. november 18., 9. old.
Wehner Tibor: Samu Géza in: cat. Metafora (Metaphor, Pécsi Galéria) Kennesaw State Collage, Atlanta, USA, 1991.
1992
Kő Pál: A Fás Kör, Hitel, 1992/2., 31. old.
Keserü Katalin: Előszó, in: cat. Másvilágkép, Budapest, Műcsarnok, Palme-ház, 1992.
Keserü Katalin: Commemorando /While commemorating, in: cat. Imagen del Otro Mundo/ Image of the Other World, Expo ’92, Pabellón de las Artes, Sevilla, 1992.
Kozák Csaba: A felfedezhető, in: cat. Másvilágkép, Budapest, Műcsarnok, Palme-ház, 1992.
Kozák, Csaba: Lo descubible /The Discoverable in: cat. Imagen del Otro Mundo/ Image of the Other World, Expo ’92, Pabellón de las Artes, Sevilla, 1992.
Nagy Zoltán: Három életérzés, Új Magyarország, 1992. június 26., 10. old.

L. Horváth Katalin: Életfacsar, Új Magyarország, 1992. augusztus 1., 12. old.
Moreno, Miguel Angel: Pabellón de las Artes, Exposición ‘Arte de otro mundo, Hungria la tradición condiciana su presente y su futuro, El Correo de Andalucia, 1992. augusztus 7.
/–/: Hungary “cries out” at Art Pavilion for recognition of its avant-garde, ABC, 1992. augusztus 7.
Solymár József: Samu Géza módosítója, Magyar Nemzet, 1992. október 17., 11. old.
1993
Kós Lajos: A Bóbita, Pannónia Könyvek, Pécs, 1993., 79., 150. old.
1995
Samu Géza: Szánkó, Élet és Irodalom, 1995. szeptember 29.
1996
Gerle János: Makovecz Imre műhelye, 93., 95., 128., 378–379. old., Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest, 1996.
Kő Pál: Samu Géza halálára; a mindenséggel mérd magad, – Belső Tárlat, Kráter Műhely Egyesület, Budapest, 1996, 19–22. old.
1998
(fekete): Kortárs művek raktárból (is) kiemelve – Új szerzemények a székesfehérvári Új Magyar Képtárban, Magyar Nemzet, 1998. március 10., 12. old.
1999
Aknai Tamás: Hol volt, hol nem volt... , Echo, 1991/1., 12-13. old.
Fekete Judit: Teknőszárnyú angyal a templomtérben, Magyar Nemzet, 1999. augusztus 21., 11. old.
P.Szűcs Julianna: Teher alatt nő az Életfacsar, Népszabadság, 1999. szeptember 4., 10. old.
2014
Kozák Csaba: Samu Géza a Kiscelliben, Installációk a Fővárosi Képtárban 2013-2014. kat., Budapest, 133-137. old.
2015
Kozák Csaba: Csapolt fejfa, Újratervezés, a MODEM kiállítási katalógusa, Debrecen (előkészületben)

Filmek / Films:
1972 Csányi Miklós (rendező) – Bornyi Miklós (operatőr): Ismerjük meg Samu Gézát!, MTV, 30 perc
1992 Kálmán János (rendező) – Csányi Miklós szerkesztő – Gombos Tamás (operatőr): Samu Géza mitológiája, MTV 1, 52 perc
1997 Szemadám György (rendező) – Nádorfi Lajos (operatőr): Égigérő szobrok, MTV 2, 41 perc
2015 Medgyesi Gabriella (rendező-szerkesztő) – Sibalin György-Fusch Mate (operatőrök) – Ordody Judit (producer): A mítoszteremtő – Samu Géza 1947-1990, 53 perc, az MMA megbízásából készítette a KREA-TV

*A dokumentációt összeállította: Kozák Csaba
The documentation was compiled by Csaba Kozák.*

Kiadja a Magyar Művészeti Akadémia, 2015-ben
Published by the Hungarian Academy of Arts in 2015

MAGYAR MŰVÉSZETI

AKADÉMIA

www.mma.hu

Felelős kiadó / publisher: **Fekete György** elnök/President
Felelős szerkesztő / managing editor: **Pécsi Györgyi**
Nyomás: **PharmaPress Nyomda** / printed: PharmaPress Nyomda

ISBN 978-615-5464-41-6

Megjelent a Magyar Művészeti Akadémia
„Másvilágkép - Samu Géza emlékkiállítás” című tárlata (2015. 12. 04. – 2016. 02. 11.) alkalmából

Published of the occasion of the „memorial exhibition of the Hungarian Academy of Arts entitled “Image on the Other World - memorial exhibition of Samu Géza” (04. 12. 2015 - 11. 02. 2016)

Összeállította és szerkesztette / editor: **P. Szabó Ernő**

Borítóterv, könyvtervezés / Cover design, design: **Bán Miklós**

Műtárgyfotók / Photos: **Bán Miklós**
Katalógus / Catalog
4, 27, 33: **Magyar Nemzeti Galéria**, Budapest
12: **Modem**, Debrecen
20: **Ludwig Múzeum**, Budapest
23: **Szombathelyi Képtár**
28: **Janus Pannonius Múzeum**, Pécs
36: **KOGART**, Budapest,
45: **Katona József Múzeum**, Kecskemét
71: **Juhász Imre**
64: **Luzsca Árpád**

Angol fordítás / English translation: **Kozák Csaba**

© Magyar Művészeti Akadémia, 2015

TÁMOGATÓK

Nemzeti Kulturális Alap

